

જે કામ માટે એકજ ટેન્ડર આવેલ હોય
તે ટેન્ડર પુનઃ માંગવા બાબત.

ગુજરાત સરકાર
માર્ગ અને મકાન વિભાગ
ઠરાવ ક્રમાંક : TNC-10-2017-03-C(R&B)
સચિવાલય, ગાંધીનગર
તા. ૧૮/૦૨/૨૦૧૭

પ્રસ્તાવના:-

અનુભવે પ્રસ્થાપિત થયેલ છે કે, બાંધકામની કામગીરી માટે જાહેર નિવિદ્યાથી ટેન્ડર માંગવામાં આવે છે ત્યારે કેટલીક વાર એક જ ઈજારદાર ધ્વારા ટેન્ડર ભરવામાં આવે છે ત્યારે આ ટેન્ડર વિભાગીય કક્ષાએ ખોલ્યા બાદ વર્તુળ કચેરીમાં તથા કેટલાંક કિસ્સામાં સરકારમાં મંજૂરી અર્થે રજુ કરવામાં આવે છે, તેમજ કેટલીક વાર ટેન્ડર નામંજૂર કરી પુનઃ માંગવાનો નિર્ણય કરવામાં આવે છે.

પ્રધાનમંત્રી ગ્રામ સડક યોજનાની માર્ગદર્શિકા પ્રમાણે પ્રથમવારનું સીગલ ટેન્ડર નહીં ખોલવા અને આવું સીગલ ટેન્ડર ફરીથી માંગવાની કાર્યવાહી કરવાની રહે છે. કેન્દ્રીય તકેદારી આયોગની માર્ગદર્શિકા મુજબ પણ એક માત્ર ટેન્ડર આવેલ હોય, તેવા કિસ્સામાં આવું ટેન્ડર મંજૂર નહીં કરીને ફરીથી માંગવાની કાર્યવાહી કરવાની રહે છે અને ત્યાર પછીના પ્રયત્નોમાં પણ એક જ ટેન્ડર આવે તો આવું ટેન્ડર જો વ્યાજબી ભાવ વાળું હોય તેવા સંજોગોમાં ટેન્ડર મંજૂર કરવા વિચારણા કરી શકાશે.

ઠરાવ:-

પુખ્ત વિચારણાને અંત ઉક્ત સંજોગોમાં નીચે મુજબની કાર્ય પદ્ધતિ નક્કી કરવાનું ઠરાવવામાં આવે છે.

૧. જે કામ/ પેકેજ માટે માત્ર એક જ ટેન્ડર ભરાઈને આવેલ હોય તેવા કામ/ પેકેજના ટેન્ડરને Single Tender ગણવાનું રહેશે. આ પ્રકારના કિસ્સામાં ટેન્ડર ખોલવાનું રહેશે નહિ તથા ટેન્ડર પુનઃ માંગવાનું રહેશે. માત્ર વિશિષ્ટ સંજોગો, જેવા કે કુદરતી આપત્તી અને. તાકીદની પરિસ્થિતિમાં માંગેલ ટેન્ડરોમાં પૂરતાં કારણો તેમજ અભિપ્રાય સાથે Single ટેન્ડર સ્વીકારવા માટે રજુ કરવામાં આવે તો તેવા સંજોગોમાં ટેન્ડર મંજૂર કરવા બાબતે વિચારણા કરી શકાશે.

૨. બીજીવાર માંગવામાં આવેલ ટેન્ડરમાં પણ જો એક જ ટેન્ડર ભરાઈને (Single Tender) આવે, તો તે ખોલીને આવું ટેન્ડર જો વ્યાજબી ભાવ વાળું હોય તેવા સંજોગોમાં ટેન્ડર મંજૂર કરવા બાબતે વિચારણા કરવાની રહેશે.

આ હુકમો તાત્કાલીક અસરથી અમલમાં આવે છે. આ ઠરાવ નાણા વિભાગની ફાઈલ ક્રમાંક:ટીઈએન/૨૦૧૬/એફએ(મા.મ) પર મળેલ સરકારશ્રીની મંજૂરી અન્વયે બહાર પાડવામાં આવે છે.

ગુજરાત રાજ્યના રાજ્યપાલશ્રીનાં હુકમથી અને તેમના નામે.

સહી/-
(એ.એન. મિસ્ત્રી)
ઉપ સચિવ(રા.ર.)
માર્ગ અને મકાન વિભાગ.

પ્રતિ,

- (૧) માન.નાયબ મુખ્ય મંત્રીશ્રીના અંગત સચિવશ્રી, સચિવાલય, ગાંધીનગર.
- (૨) માન.રા.ક.મંત્રીશ્રી(મા.મ.)ના અંગત સચિવશ્રી, સચિવાલય, ગાંધીનગર.
- (૩) માન. મંત્રીશ્રી (ન.જ. અને પા.પુ. અને કલ્પસર વિભાગ) ના અંગત સચિવશ્રી, સચિવાલય, ગાંધીનગર.
- (૪) નર્મદા અને જળ સંપત્તિ અને પાણી પુરવઠા વિભાગ, સચિવાલય, ગાંધીનગર
- (૫) આરોગ્ય અને પરિવાર કલ્યાણ, સચિવાલય, ગાંધીનગર
- (૬) પંચાયત ગ્રામ ગુહ નિર્માણ, અને ગ્રામ વિકાસ વિભાગ, સચિવાલય, ગાંધીનગર
- (૭) શહેરી વિકાસ અને શહેરી ગુહ નિર્માણ વિભાગ, સચિવાલય, ગાંધીનગર
- (૮) એકાઉન્ટન્ટ જનરલ, ઓડીટ-૧, ઓડીટ ભવન, નવરંગપુરા, અમદાવાદ-૯.
- (૯) એકાઉન્ટન્ટ જનરલ, ઓડીટ-૨, રેસકોર્સ, રાજકોટ
- (૧૦) એકાઉન્ટન્ટ જનરલ, (એ એન્ડ ઈ), રેસકોર્સ, રાજકોટ
- (૧૧) ડેપુટી એકાઉન્ટન્ટ જનરલ, (એ એન્ડ ઈ), પાંચમો માળ ઓડીટ ભવન, નવરંગપુરા, અમદાવાદ-૯.
- (૧૨) સચિવશ્રી, ગુજરાત તકેદારી આયોગ, ગાંધીનગર
- (૧૩) સર્વે અ.ઈ.શ્રીઓ /મા.મ.વ/ પંચાયત મા.મ. વર્તુળ /રા.ધો. મા.મ. વર્તુળ/ રા.મા. યોજના વર્તુળ/પાટનગર યોજના વર્તુળ/એક્સપ્રેસ-વે વર્તુળ /વિદ્યુત વર્તુળ સહિત.
- (૧૪) સર્વે કા.ઈ.શ્રીઓ, ઉપરોક્ત વર્તુળો હસ્તકના સર્વે વિભાગો.
- (૧૫) નિયામકશ્રી, ગેરી, વડોદરા.
- (૧૬) મેનેજિંગ ડીરેક્ટરશ્રી, ગુ.રા.મા.વિકાસ નિગમ લી. ગાંધીનગર
- (૧૭) મુખ્ય કારોબારી અધિકારી, ગુજરાત મેરી ટાઈમ બોર્ડ સે.૧૦, ગાંધીનગર.
- (૧૮) નિયામકશ્રી, ઉપવન અને બગીચા, ગાંધીનગર
- (૧૯) નાણાંકીય સલાહકારશ્રી, (મા.મ) વિભાગ, સચિવાલય ગાંધીનગર
- (૧૯) સર્વે તાંત્રિક અધિકારીશ્રીઓ (ના.કા.ઈ.શ્રીઓ સહિત) મા.મ.વિભાગ
- (૨૧) સર્વે પ્રોજેક્ટ શાખાઓ, મા.મ વિભાગ, સચિવાલય, ગાંધીનગર
- (૨૨) સીલેક્ટ ફાઈલ-૨૦૧૭

જે ઈજારદારો રજીસ્ટ્રેશન ધરાવતા હોય
તેમના જ ટેન્ડર ખોલવા બાબત.

ગુજરાત સરકાર
માર્ગ અને મકાન વિભાગ
પરિપત્ર ક્રમાંક : ટીએનસી/૧૦/૨૦૧૬/(FA-591-16)-૦૨/સી
સચિવાલય, ગાંધીનગર
તા.૦૩/૦૮/૨૦૧૬

વંચાણે લીધા:-

- (૧) ઠરાવક્રમાંક:-આરજીએન-૬૦૮૮-૮-પાર્ટ-૧-સી, તા.૨૭/૦૧/૧૯૮૮
(૨) ઠરાવક્રમાંક:-આરજીએન-૬૦૮૮-૮-પાર્ટ-૧-સી, તા.૦૬/૦૮/૨૦૧૧

પરિપત્ર:-

કેટલીક મા.મ. વિભાગીય કચેરીઓ દ્વારા કોન્ટ્રાક્ટર તરફથી રજીસ્ટ્રેશન રીન્યુઅલ/ કેટેગરી રજીસ્ટ્રેશન રીન્યુઅલની અરજી કરવામાં આવેલ હોય, પણ તેમનું રજીસ્ટ્રેશન રીન્યુઅલ/ કેટેગરી રજીસ્ટ્રેશન જે તે ટેન્ડર ખોલવાની તારીખે ન મળેલ હોય/ આપવામાં આવેલ ન હોય તેમ છતાં તેમનાં ટેન્ડર ખોલવામાં આવેલ હતા. પરિણામે આ ટેન્ડર ફરીવાર મંગાવવાના થાય છે તેમજ તેના કારણે કામના અમલીકરણમાં વિલંબ થાય છે આથી હવે આ બાબતે નીચે મુજબની કાર્ય પદ્ધતિ ચુસ્તપણે અમલમાં મુકવાની રહેશે.

કાર્યપાલક ઈજનેરશ્રી/ અધિક્ષક ઈજનેરશ્રી દ્વારા ટેન્ડર ખોલવાની તારીખે જે ઈજારદારો જે તે ટેન્ડર માટે પાત્રતા પ્રમાણેની કક્ષામાં રજીસ્ટ્રેશન ધરાવતા હોય તેમજ જે તે ટેન્ડર માટેની જરૂરી કેટેગરી /સ્પેશીલ કેટેગરીમાં પણ રજીસ્ટ્રેશન ધરાવતા હોય, આમ આ બન્ને શરતો પુર્ણ કરતા હોય તેવા ઈજારદારોના જ ટેન્ડર ખોલવાના રહેશે.

ટેન્ડર ખોલવાની તારીખે જે ઈજારદારની રજીસ્ટ્રેશન રીન્યુઅલ/ કેટેગરી રજીસ્ટ્રેશનની પ્રક્રિયા પુર્ણ થયેલ ન હોય, તેમના ટેન્ડર ખોલવાના રહેશે નહીં. તેમ છતાં આ પ્રકારના પાત્રતા ન ધરાવતાં ઈજારદારોના ટેન્ડર ખોલવામાં આવશે તો સંબંધિતોની જવાબદારી નક્કી કરવામાં આવશે તેની ગંભીરતાથી નોંધ લેવી.

આ પરિપત્ર ગુજરાત રાજ્ય બહાર રજીસ્ટર્ડ થયેલ કોન્ટ્રાક્ટર દ્વારા જો ગુજરાતમાં વિભાગના કામોનાં ટેન્ડર ભરેલ હોય, તેવા કિસ્સામાં લાગુ પડશે નહીં.

સહી/-

(એ.એન. મિસ્ત્રી)

ઉપ સચિવ(રા.ર.)

માર્ગ અને મકાન વિભાગ.

પ્રતિ,

- (૧) માન.નાયબ મુખ્ય મંત્રીશ્રી અને મંત્રીશ્રી (મા.મ.)ના અંગત સચિવશ્રીની જાણ સારૂ.
- (૨) માન.રા.ક.મંત્રીશ્રી(મા.મ.)ના અંગત સચિવશ્રીની જાણ સારૂ.
- (૩) મુ.ઈ. (મા.મ) અને અ.સ.શ્રી, મા.મ. વિભાગ, સચિવાલય, ગાંધીનગર.
- (૪) મુ.ઈ. (પં.ચા) અને અ.સ.શ્રી, મા.મ. વિભાગ, સચિવાલય, ગાંધીનગર
- (૫) મુ.ઈ. (ને.હા) અને અ.સ.શ્રી, મા.મ. વિભાગ, સચિવાલય, ગાંધીનગર
- (૬) મુ.ઈ. (પા.યો) અને અ.સ.શ્રી, મા.મ. વિભાગ, સચિવાલય, ગાંધીનગર
- (૭) મુ.ઈ. (ગુ.નિ) અને અ.સ.શ્રી, મા.મ. વિભાગ, સચિવાલય, ગાંધીનગર
- (૮) નિયામકશ્રી, એન્જનીયરીંગ સ્ટાફ કોલેજ, ગાંધીનગર
- (૯) મુ.ઈ.શ્રી (પી એન્ડ પી) મા.મ. વિભાગ, સચિવાલય, ગાંધીનગર
- (૧૦) નાણાંકીય સલાહકારશ્રી, (મા.મ) વિભાગ, નાણાં વિભાગ, સચિવાલય ગાંધીનગર
- (૧૧) સર્વે અ.ઈ.શ્રીઓ (મા.મ) વર્તુળ, પેટા/ મા.મ. વર્તુળ/ ને.હા. વર્તુળ/ એક્સપ્રેસ-વે વર્તુળ /પાટનગર યોજનાવર્તુળ
- (૧૨) સર્વે કા.ઈ.શ્રીઓ, ઉપર્યુક્ત વર્તુળો હસ્તકના સર્વે વિભાગો.
- (૧૩) સર્વે તાંત્રિક અધિકારીશ્રીઓ (ના.કા.ઈ.શ્રીઓ સહિત) મા.મ.વિભાગ
- (૧૪) સર્વે પ્રોજેક્ટ શાખા, મા.મ વિભાગ, સચિવાલય, ગાંધીનગર
- (૧૫) સીલેક્ટ ફાઈલ

Annexure-6

FORM OF BANK GUARANTEE (UNCONDITIONAL)
FOR SECURITY FOR PERFORMANCE (INITIAL
AND ADDITIONAL SECURITY DEPOSIT)

To, (Name of Employer) _____

(Address of Employer) _____

Whereas (Name and Address of Contractor) _____

_____ The contractor

has under taken, in pursuance of Contract No. _____

dated _____ to execute (Name of Contract and Brief Description
of Works)

(hereinafter called "The Contract")

AND WHEREAS it been stipulated by you in the said Contract that the Contractor shall furnish you with a Bank Guarantee by a recognized bank for the sum specified therein as security for compliance with his obligations in accordance with the Contract.

AND WHEREAS we have agreed to give the Contractor such a Bank Guarantee. NOW THEREFORE we hereby affirm that we are the Guaranter and responsible to you on behalf of Contractor,

upto a total of (Amount of Gurantee) _____

(in words) _____

_____ such sum being payable in the types and proportions of in which the Contract price is payable and we undertake in pay you, upon your first written demand and without or argument, any sum or sums within the limits of (Amount of guarantee) _____ as afore said without your needing to prove of to show grounds or reasons for yur demand for the sum specified therein.

We hereby waive the necessity of your demanding the said debt form the Contractor before presenting with the demand.

We further agree that no change or addition to or other modification of the terms of the Contract of the Works to be performed there under or of any of the Contractor Documents which may be made between you and the Contractor shall in any way release as from any liability under this guarantee and we hereby waive notice of any such change, addition or modification.

The guarantee is valid until the date (twelve months) after the assuring of the Maintenance Certificate.

SIGNATURE AND SEAL OF THE GUARANTOR

Name of Bank : _____

Address : _____

Date : _____

☐ Bidders are NOT required to complete form.

o An amount is to be inserted by the Guarantor, representing the percentage of the Contract Price specified in the Contract and denominated either in the Currency (....iea...) of the Contract or in a freely convertible currency acceptable to the Employer.

Executive Engineer,
Capital Project Division No.3,
Gandhinagar

GENERAL CONDITIONS FOR CIVIL WORKS

The provisions detailed below are applicable to items of work and are deemed to be integral part of the detailed specification of items of works and are to be followed strictly:

- A. It shall be distinctly understood that the contractor rate of the item is for the work completed in all respect and shall invariably be inclusive of the cost of following.
- B. Fabricating, erecting handling, conveying, placing and keeping in position of materials.
- C. Consolidations, vibrating, curing, finishing etc. wherever the nature of the item demands and it is obviously indicative of the same.
- D. Racking, as directed to all concrete surface except those which are to remain of the form exposed surface", to provide proper bond to the abutting masonry or finishing as the case may be.
- E. All fixtures and fastening required for satisfactory completion of the item of work even though not specifically indicated.
- F. All works tests of materials required to be carried out as per specification or as required to be carried out in the opinion of the Engineer-in-charge.

એકરાર પત્ર

ઉપરોક્ત પરિશિષ્ટોમાં આપેલ ભાવો ટેન્ડરમાં ભરેલ ભાવોની ચકાસણી અંગેના હોઈ તે ખાતાને બંધનકર્તા રહેશે નહીં. તેમજ તેમાં દર્શાવેલ ખાસ મંથકેથી સ્પેશીફિકેશન મુજબનો માલ નહીં મળે તો તે સ્પેશીફિકેશન પ્રમાણેનો ખાતુ માન્ય દરે તે અન્ય જગ્યાએથી લાવી આપીશું. જે માટે કોઈ વળતરનો કલેઈમ મુકવામાં આવશે નહીં.

કોન્ટ્રાક્ટરની સહી.

DECLARATION CERTIFICATE

I / We hereby declare that my/ our near relatives are not working in the Division or in its sub-Division as an Executive Engineer, / Deputy Executive Engineer, Store Keeper, Manager of Atithi / Vishram gruh and in the circle as a Superintending Engineer at today.

કબુલાત / એકરાર પ્રમાણ પત્ર

એ આથી એકરાર કરું છું / કરીએ છીએ કે, અમારા / મારા નજીકના સગા આ વિભાગીય કચેરીમાં તેમજ તે હેઠળની પેટા વિભાગીય કચેરીમાં કાર્યપાલક, નાયબ કાર્યપાલક, મદદનીશ ઈજનેર, વિભાગીય હિસાબનીશ, સ્ટોર કીપર, અતિથિ / વિશ્રામગૃહોમાં મેનેજર તથા વર્તુળ કચેરીમાં અધિક્ષક ઈજનેરશ્રી તરીકે હાલ ટેન્ડર ભરવાની તારીખે કામ કરતા નથી.

હેકેદારની સહી

SPECIAL CONDITION OF CONTRACTOR

From Sr. No.(i) to (xv)

- (i) For this work the 'Architect' means the Government Architect employed by the Government.
- (ii) A set of sketch Design and Drawing is given along with the tender are only for the estimate purpose and they are very general. The actual work will have to be carried out by the tenderer as per detailed working drawing that will be given by the Architect. During the contract of the work and no compensation will be paid to the contractor for the changes and modification if done in the working drawing from the sketch design and drawings given alongwith the tender.

(iii) **WATER SUPPLY:**

For all purpose connected with work the contractor is required to make his own arrangement for sufficient supply of water in such quantity and for such quality and such places on the work as may be necessary. The rates quoted in the tender are for completed item of works and shall cover the cost of water as aforesaid. Recovery at the rate of 0.50 percentage of value of work done from the contractor bill shall be made if the water is used from the Government sources.

(iv) **ELECTRIC POWER SUPPLY:**

Electric Power supply at the work will have to be provided by the contractor. All charges for electrical shall have to be born by the Agency.

(vii) **RELATION WITH PUBLIC AUTHORITIES:**

The Contractor shall comply with all legal orders and directions given from time to time by local or public authorities and pay out of his own money. The fees or charges to which he may be liable.

(viii) **TRESPASS:**

The contractor shall at the time be responsible for any damage and trespass committed by his agent and working people in carrying out the work unless such trespass is authorized by the Engineer-in-charge in writing.

(ix) **OCCUPATION OF ADDITIONAL LANDS:**

In case when it becomes necessary for due fulfillment of the contract for the contractor to occupy land outside the limits the contractor shall make his own arrangement with the land owners and pay such amount as may be mutually agreed upon by them. The P.W.D. does not take any responsibilities to pay any charges, rent or acquisition cost etc. The department will tender the contractor all possible assistance to enable him to obtain land for such purpose.

(x) **OTHER PERMISSIONS:**

The contractor shall approach directly to the Municipal and other authorities by obtaining any type of permission required by law.

- (xiv) There may be more than one agency simultaneously working the same site. The contractor had to co-operate (co ordinate) his work in such manner that they should not be dispute regarding stacking collect and safe guarding of material labour execution of the work workmanship etc. No compensation will be paid by the Government for any expenditure incurred, loss sustained, damages, inconvenience and delay caused to the contractor for allowing other agencies to work simultaneously.
- (xv) The work is to be executed by the Contractor as per instruction guidance and under close supervision and strictly as per the requirement of Engineer-in-charge.

***Dated Signature of
The Contractor.***

***Executive Engineer
Capital Project Division No.3,
Gandhinagar.***

SPECIAL CONDITION

Under the provision made in Govt. Labour & Employment Deptt.'s Resolution No. CWA-2004-841-M3, Dt.30-1-2006 the labour cess is leviable from the Contractor's bill @ 1% of the Value of the work done under, Gujarat Building and other construction worker's welfare less Act, 1996 and the said amount is creditable to the receipt deed of labour and employment deptt..

Dated Signature
of the contractor.

Executive Engineer,
Capital Project Division No.3,
Gandhinagar

ઈજારદારશ્રીને કરેલ કામનું ચુકવણું
RTGS/NEFT પદ્ધતિએ કરવા બાબત

ગુજરાત સરકાર
માર્ગ અને મકાન વિભાગ
બ્લોક નં. ૧૪/૨, સરદાર ભવન,
સચિવાલય, ગાંધીનગર
પરિપત્ર ક્રમાંક : SSR-૧૦૨૦૧૭-૫૭-સી.
તા. ૩૦/૦૪/૨૦૧૮

આમુખ:-

ભારત સરકાર દ્વારા ડીઝીટલ ટ્રાંઝેક્શનનો વ્યાપક ઉપયોગ થાય અને બેંકો દ્વારા ઉપલબ્ધ વિવિધ ઓનલાઈન બેંકીંગ સેવાઓનો ઉપયોગ વ્યાપક થાય તે માટે દરેક રાજ્યને સુચનાઓ આપેલ છે અને રાજ્યોને સક્રીય સહયોગ આપવા જણાવેલ છે. ગુજરાત સરકાર દ્વારા પણ વિવિધ સરકારી કચેરીઓમાં કેશલેશ ટ્રાન્ઝેક્શન થાય એ મુજબની વ્યવસ્થા ગોઠવવા માટે વખતોવખત સૂચના આપવામાં આવેલ છે. ઈજારદારશ્રીઓના કરેલ કામનું ચુકવણું RTGS/NEFT થી કરવાની પદ્ધતિથી ઈજારદારશ્રીઓને ઝડપથી નાણા મળી રહે છે. આ નેટ બેંકીંગ પદ્ધતિ ખુબ જ અસરકારક અને હકારાત્મક પુરવાર થયેલ છે. ઈજારદારશ્રીએ કરેલ કામનું ચુકવણું આજના આધુનિક બેંકીંગ પ્રમાણે ચતનકળદભાત થી કરવા અંગે મળેલ વિવિધ રજુઆતો અન્વયે પ્રસ્તુત બાબત સરકારશ્રીની વિચારણા હેઠળ હતી.

પરિપત્ર:-

ગુજરાત તિજોરી નિયમો, ૨૦૦૦ ના નિયમ-૩૩૭ (પ્રકરણ-૧૪) અનુસાર જે તિજોરીઓની રોકડ લેવડ-દેવડ બેન્ક મારફતે થતી હોય ત્યાં શાખાપત્ર અંગેના નિયમો પ્રકરણ-૧૩ ની જોગવાઈને આધિન રહીને લાગુ પડે છે તેમજ માર્ગ અને મકાન વિભાગના કાર્યપાલક ઈજનેરશ્રીનો ઉપાડ અને વહેંચણી અધિકારી તરીકે Cheque Drawing GF Power ધરાવતા હોઈ, વિભાગીય કચેરી હસ્તકના ઈજારદારશ્રી દ્વારા કરેલ કામોનું ચુકવણું માટે જિલ્લા તિજોરી ખાતે LC એડવાઈઝ મંજૂર કરાવી, LC નો ચેક કાઢી, બેન્ક મારફતે જે તે ઈજારદારશ્રીને RTGS/NEFT હેઠળ ચુકવણું કરવાનું રહેશે.

ઉપરોક્ત તમામ સુચનાનો અમલ ચુસ્તપણે તાત્કાલિક અસરથી કરવાનો રહેશે.

આ પરિપત્ર સરખાક્રમાંકની ફાઈલ ઉપર તા.૦૬/૧૨/૨૦૧૭ થી મળેલ નાણાં વિભાગની સંમતિથી બહાર પાડવામાં આવે છે.

(એ.એન.મિસ્ત્રી)
ખાસ ફરજ પૂરના અધિકારી (વિ.ચો.)
માર્ગ અને મકાન વિભાગ
ગાંધીનગર.

ટેન્ડર માટે વાટાઘાટોની નિતી નક્કી
કરવા બાબત

ગુજરાત સરકાર
માર્ગ અને મકાન વિભાગ
બ્લોક નં. ૧૪/૨, સરદાર ભવન,
સચિવાલય, ગાંધીનગર
પરિપત્ર ક્રમાંક : એસ/૨૨/૨૦૧૭/૬૩૯/૩.
તા. ૦૮/૦૬/૨૦૧૮

આમુખ:-

માર્ગ અને મકાન વિભાગનાં વિવિધ કામો માટે જાહેર નિવિદ્યાથી ટેન્ડર માંગવામાં આવે છે. ક્યારેક ઈજારદારે ભરેલ ટેન્ડરના ભાવ જે તે વિસ્તારમાં ટેન્ડર મંજૂરીના નિર્ણય કરવાના સમયે તે સમયે જે તે ટેન્ડરના કામના વિસ્તારમાં મંજૂર થયેલ અન્ય ટેન્ડરની સરખામણીમાં ઉંચા જણાય તેવા સંજોગોમાં ઈજારદારને વાટાઘાટ માટે બોલાવવામાં આવે છે. ક્યારેક જે તે ટેન્ડર ભરનાર ઈજારદાર વારંવાર વાટાઘાટની તારીખ અને સમય ફાળવ્યાબાદ સંક્ષમ અધિકારી પાસે વાટાઘાટ માટે આવતા નથી/ વેલીડીટી લંબાવી આપતા નથી. તેમજ વેલીડીટી પીરીયડ પુરો થાય ત્યાં સુધી પોતે વાટાઘાટ કરવા માંગતા નથી તે પ્રકારનો પત્ર પત્ર આપતા નથી. તે કારણોસર ટેન્ડરની વેલીડીટી પુર્ણ થવાથી ટેન્ડર ફરીવાર માંગવાની જરૂરીયાત ઉપસ્થિત થાય છે. જેના કારણે પ્રજાલક્ષી કામોમાં વિલંબ પણ થાય છે. પુખ્ત વિચારણાને અંતે નીચે મુજબનો પરિપત્ર કરવામાં આવે છે.

પરિપત્ર:-

ટેન્ડર મંજૂરીની દરખાસ્ત કરતી સમયે જે તે ક્ષેત્રિય કચેરીમાંથી જે તે વિસ્તારનાં સમાન પ્રકારનાં છેલ્લા છ માસમાં મંજૂર થયેલ કામોની વિગતો સાથે કેટલી રકમ સુધીનું ટેન્ડર મંજૂર કરવાપાત્ર રહે છે. તે વિગત સાથે દરખાસ્ત કરવાની રહેશે. ઈજારદારને ટેન્ડર વેલીડીટી તેમજ ટેન્ડર મંજૂરીનો સમયગાળો ધ્યાનમાં લઈ વધુમાં વધુ ત્રણ વખત વાટાઘાટ માટે જાણ કરવામાં આવશે. જો ઈજારદાર વાટાઘાટ કરવા માંગતા ન હોય તો તેમણે વાટાઘાટની સુચના મળ્યાબાદ તરતજ તેઓ વાટાઘાટ કરવા માંગતા નથી તે મુજબનો પત્ર પાઠવવાનો રહેશે. જો ઈજારદાર ટેન્ડરની વેલીડીટી પુર્ણ થવાના સમયગાળા સુધીમાં પણ આ પ્રકારનો પત્ર પાઠવશે નહીં અથવા વાટાઘાટ કરશે નહીં તો તેમનું ટેન્ડર રદ ગણવામાં આવશે અને તેમની બાનાની રકમ જપ્ત કરવામાં આવશે તેમજ ઈજારદાર પર શિક્ષાત્મક કાર્યવાહી હાથ ધરવામાં આવશે. આ પરિપત્રની તારીખથી Notice Inviting Tenders માં નીચે મુજબની વધારાની વિગત ઉમેરવાની રહેશે.

If found necessary, contractor will be intimated for negotiation. He will be intimated maximum three times within validity period for negotiation. If contractor does not respond in time, his earnest money will be forfeited and his tender will be rejected. Punitive action will be taken on such contractor.

(એ.એન.મિસ્ત્રી)
ઉપસચિવ (રા.ર.)
માર્ગ અને મકાન વિભાગ
ગાંધીનગર.

ટેન્ડરમાં ભરેલ અસામાન્ય ઉંચા ભાવોના સંદર્ભે
કામ પર પડતા ખર્ચ પર નિયંત્રણ રાખવા તથા
કામની નાણાંકીય પ્રગતિ ભૌતિક પ્રગતિ સાથે
સુમેળમાં રહે તે માટે જરૂરી જોગવાઈ કરવા
બાબત.

ગુજરાત સરકાર
માર્ગ અને મકાન વિભાગ
પરિપત્ર ક્રમાંક : પરચ / ૧૦૨૦૦૮ / (૬૧) / સ
તા.૨૭/૧૧/૦૮

પરિપત્ર :-

ટેન્ડરમાં અસામાન્ય ઉંચા કે નીચા ભાવો ઈજારદારશ્રીઓ ધ્વારા ઘણીવાર ભરાતા હોવાનું સરકારશ્રીના ધ્યાન પર આવેલ છે. આવા કિસ્સાઓમાં કામની નાણાંકીય પ્રગતિ અને ભૌતિક પ્રગતિનો સુમેળ ન રહેવાની સંભાવના રહેલી છે. આથી કામની ભૌતિક પ્રગતિ પ્રમાણે નાણાંકીય પ્રગતિ રહેકેજેથી સરકારશ્રી પર સમય પહેલાં અયોગ્ય નાણાંકીય બોજ ન પડે તે માટે નીચે મુજબની જોગવાઈ ટેન્ડરમાં કરવાનો નિર્ણય કરવામાં આવેલ છે. આ જોગવાઈ તમામ કામોના આ પરિપત્રની તારીખ પછી મંજૂર થતાં ડી.ટી.પી.માં અચુક કરવાની રહેશે.

જોગવાઈ :-

જે કોઈ આઈટમનો ભરેલ ભાવ તે આઈટમના ટેન્ડરમાં મૂકેલ અંદાજી ભાવ કરતાં ટેન્ડરમાં મૂકેલ અંદાજી રકમથી સમગ્ર ટેન્ડર જેટલા ટકા ઉંચુ કે નીચું મંજૂર થયું હોય તે ટકાવારીથી ૧૦% થી વધુ ઉંચો રહેતો હોય તેવી આઈટમનું ચુકવણું રનીંગ બિલ વખતે જો તે આઈટમના અંદાજી ભાવ + / - મંજૂર ટેન્ડરની ટકાવારી + તે આઈટમના અંદાજી ભાવની ૫% મર્યાદામાં કરવામાં આવશે. આ રીતે વીથહેલ રાખેલ રકમ કામ સંતોષકારક રીતે પૂર્ણ થયે ફાઈનલ બિલ મંજૂર કરતી વખતે વ્યાજ ભારણ વગર છૂટી કરવામાં આવશે.

ઉદાહરણ :-

ઉક્ત જોગવાઈની સ્પષ્ટ સમજણ માટે આ સાથે આપેલ ઉદાહરણ ધ્યાને લેવું.

૧. ટેન્ડરમાં મૂકેલ અંદાજી રકમ	રૂ. ૧૦૦/-
૨. મંજૂર થયેલ ટેન્ડરની રકમ	રૂ. ૧૧૦/-
૩. ટેન્ડરમાં મૂકેલ અંદાજી રકમ સામે	
ખરેખર મંજૂર થયેલ ટેન્ડરની ટકાવારી	૧૦%

૪.	ટેન્ડરની એક આઈટમનો	
	ટેન્ડરમાં મૂકેલ અંદાજી ભાવ	રૂ. ૧૦/-
૫.	ટે આઈટમનો ભરેલ ભાવ	રૂ. ૧૪/-
૬.	ટે આઈટમમાં ભરેલ ઉંચા ભાવની ટકાવારી	૪૦%
૭.	ટે આઈટમ માટે રનીગ બીલ વખતે ચૂકવવાપાત્ર ભાવ	રૂ. ૧૦ + કો. ૩ પ્રમાણે ૧૦% ઉંચા અંદાજી ભાવના ૫% = રૂ. ૧૧.૫૦
૮.	ફાઈનલ બિલ વખતે વ્યાજ ભારણ વગર ચૂકવવાપાત્ર થતો વીથ હેલ્ડ રાખેલ ભાવ	રૂ. ૧૪.૦૦ - ૧૧.૫૦ રૂ. ૨.૫૦

જો સદર આઈટમના ભાવ રૂ. ૧૨.૦૦ કે તેથી નીચો ભરેલ હોત તો રનીગ બીલમાં ભાવ કપાત આ જોગવાઈ મુજબ કરવાની રહેત નહીં.

સહી/-
(આર. કે. ચૌહાણ)
ખાસ ફરજ પરના અધિકારી
માર્ગ અને મકાન વિભાગ

પ્રતિ,
તમામ અધિક્ષક ઈજનેરશ્રીઓ, માર્ગ અને મકાન વિભાગ.
તમામ કાર્યપાલક ઈજનેરશ્રીઓ, મા.મ. વિભાગ.

નકલ રવાના:

૧. સચિવશ્રીના અંગત મદદનીશશ્રી, મા.મ. વિભાગ.
૨. તમામ મુખ્ય ઈજનેરશ્રી અને અ.સ.શ્રી મા.મ. વિભાગ.
૩. તમામ તાંત્રિક ઉપસચિવશ્રીઓ, મા.મ.વિભાગ
૪. ના.કા.ઈ.શ્રીઓ, મા.મ.વિભાગ. પ્રોપર.
૫. નાણાં શાખા, મા.મ. વિભાગ.
૬. ના.સે.અ. સિલેક્ટ ફાઈલ.
૭. શાખા સિલેક્ટ ફાઈલ.

રસ્તા, પુલો તથા મકાનોના બાંધકામની વિગતો તથા સ્પેશીફિકેશન
અંગેના કામના સ્થળ ઉપર બોર્ડ મુકવા બાબત

ગુજરાત સરકાર
માર્ગ અને મકાન વિભાગ
પરિપત્ર ક્રમ : બીડીજી/૩૨૭૭/(૧૬૫૭)-ન
સચિવાલય, ગાંધીનગર.
તા. ૨૬-૪-૧૯૭૮

પ રિ પ ત્ર

જાહેર બાંધકામ વિભાગ મારફત થતા રસ્તા, પુલો, તથા મકાનોના બાંધકામની વિગતો તથા સ્પેશીફિકેશનની માહિતી જાહેર જનતાને જે તે કામના સ્થળ ઉપર જાણ માટે મળી શકે તથા જાહેર જનતા તે અંગે યોગ્ય સુચનો કરી શકે તે માટે કામના સ્થળ ઉપર સરળ ભાષામાં બોર્ડ મુકવા અંગેની બાબત સરકારશ્રીની વિચારણામાં હતી સરકારે આ અંગે યોગ્ય વિચારણા કરી કરાવેલ છે કે આ વિભાગ તરફથી કરવામાં આવતા રસ્તા, પુલો તથા મકાનોના કામો માટેની નીચે જણાવ્યા મુજબની વિગતો દર્શાવતા બોર્ડ કામના સ્થળ ઉપર જાહેર જનતા જાણ માટે મુકવા.

જાહેર વિજ્ઞાપ્તી

આ..... રસ્તા, પુલોનું તથા મકાનોનું કામ
ગુજરાત રાજ્યના જાહેર બાંધકામ વિભાગના હેઠળના ..... વિભાગ હેઠળ .....
..... પેટા વિભાગ હસ્તક ચાલે છે.

આ કામના સામાન્ય સ્પેશીફિકેશન નીચે પ્રમાણે છે.

(૧) રસ્તા અંગેના સ્પેશીફિકેશન

૧. ઓવર સાઈજનું મેટલનું ..... સે.મી. દબાવેલ જાડો થર
૨. મેટલ ..... સે.મી. દબાવેલ જાડો થર.
૩. પેઢીનું નામ .....
૪. ડામરની સપાટી પોણા ઈંચની જાડી કારપેટ ૧૦ સે.મી. માં ..... કપચી .....
..... ગ્રીટ ..... આસ્ફાલ્ટ વાપરીને કરવાની છે.

(૨) પુલનું કામ

૧. પુલના ..... ગાળા દરેક ..... મીટર લંબાઈની
૨. પીયરનું કેપનું કોન્ક્રીટ ૧:૨:૪ પ્રમાણમાં
૩. સ્લેબનું કોન્ક્રીટ ૧:૨:૪ હાઈગ્રેડ કેવોલીટી કંટ્રોલ ૧૫૦ / ૨૦૦ એમ.એમ.
૪. પુલના પાયાનો કોન્ક્રીટ ૧:૩:૬ ના પ્રમાણમાં થાંભલા એને એબસમેન્ટનું કોન્ક્રીટ ૧:૩:૬ ના પ્રમાણમાં

(૩) મકાનો

૧. પાયાનું કોન્ક્રીટ પથથરનું ૧:૩:૬ નું પ્રમાણ

૨. ઈટોનું ચણતર અને ૧ અને ૬ નું પ્રમાણ
૩. ભોયતળિયું ૧:૨:૩ નું ચુનાનું કોન્ક્રીટ કે ૧:૪:૮ સીમેન્ટ નો કોન્ક્રીટ ૧ ઈંચ ....
..... સાઈજની મોઝેક ટાઈલ્સ.
૪. બારી બારણાં સાગી લાકડાંના
૫. આર.સી.સી. કામ ૧:૨:૪ કે ૧૫૦ એમ. કે ૨૦૦ એમ. નું.

આ વિગતે સ્પેશીફિકેશન નાયબ કાર્યપાલક ઈજનેરશ્રી .....
..... પેટા વિભાગની કચેરીએ ઓફીસના સમય દરમ્યાન કોઈપણ સમયે જોઈ શકાશે.

તો માહિતી માટે તે અધિકારીનો સંપર્ક સાધવો.

આ કામની માલિકી જાહેર જનતાની છે અને કામમાં કોઈ ક્ષતિ કે અનિયમિતતા જણાય તો તે બાબતમાં જાહેર બાંધકામ વિભાગના અધિક્ષક ઈજનેર .....
..... જેઓની કચેરી ..... સ્થળ છે તેમનું ધ્યાન દોરવા વનંતી છે.

કાર્યપાલક ઈજનેર,
પાટનગર યોજના વિભાગ નં.૩,
ગાંધીનગર.

રસ્તા, પુલો તથા મકાનના બાંધકામની વિગતો તથા સ્પેશીફિકેશન
અંગેના કામના સ્થળ ઉપર બોર્ડ મુકવા બાબત

ગુજરાત સરકાર, માર્ગ અને મકાન વિભાગ
ઠરાવ ક્રમાંક : ટી.એન.સી. - ૧૦૮૦ - ૨૪ - સ,
સચિવાલય, ગાંધીનગર.
તા. ૨૭-૧૧-૧૯૮૦

સંદભ : જા.બાં.વિ.ના પરિપત્ર ક્રમાંક : બીસીજી/૩૨૭૭(૧૫૬)/તા. ૨૬-૪-૧૯૭૮

ઠ રા વ

રસ્તા, પુલો તથા મકાનોના બાંધકામની વિગતો તથા સ્પેશીફિકેશન અંગેના કામના સ્થળ ઉપર બોર્ડ મુકવા અંગે સંદર્ભમાં દર્શાવેલ પરિપત્રથી જરૂરી સુચનાઓ આપવામાં આવેલ છે. આવા કામની વિગત દર્શાવતા બોર્ડ મુકવા અંગેનો ખર્ચ વિભાગ તરફથી કરવામાં આવતો હતો. કામ પુર્ણ થયા બાદ બોર્ડ બિન જરૂરી પડી રહેતા હતા, આવો ખર્ચ નિવારવાની બાબત સરકારશ્રી વિચારણામાં હતી. પુર્ણ વિચારણાના અંતે આથી ઠરાવવામાં આવે છે કે જ્યારે આવું બોર્ડ કામ રાખનાર ઠેકેદારે તેમના ખર્ચે મુકવાનું રહેશે. કામ ચાલુ કરવાનો હુકમ આપવામાં આવે તો પહેલા આ બાબતની જરૂરી સંમતિઓ ઈજારદાર પાસેથી લોખિતમાં લેવી તેમજ કોન્ટ્રાક્ટ દ્વારા આવું બોર્ડ મુકવામાં આવે તે અંગે પુરતી કાળજી રાખવી.

આ હુકમો આ વિભાગની સરખા ક્રમાંકની ફાઈલ ઉપર નાંણાકીય સલાહકારશ્રીની તારીખ :
૧૫-૨-૮૧ ની નોંધથી મળેલ સંમતિથી બહાર પાડવામાં આવેલ છે.

ગુજરાતના રાજ્યપાલશ્રીનાં નામે અને તેમનાં હુકમથી,

પ્ર.ર. ચોકસી
ખાસ ફરજ પરના અધિકારી,
માર્ગ અને મકાન વિભાગ,

પ્રતિ,

૧. રાજ્યપાલશ્રીના સચિવશ્રી, ગાંધીનગર.
૨. મુખ્ય મંત્રીશ્રીના સચિવશ્રી, સચિવાલય, ગાંધીનગર.
૩. બધા મંત્રીશ્રીઓના અંગત સચિવ, ગાંધીનગર સચિવાલય બધા વિભાગો.
૪. એકાઉન્ટન્ટ જનરલ, ગુજરાત અમદાવાદ બધા ખાતાના વડાઓ, બધી કચેરીઓના વડાઓ.
૫. સર્વે અધિક્ષક ઈજનેરશ્રી (મા.મ.) વર્તુળ / પંચાયત વર્તુળ / રા.ધો.મા. વર્તુળ / ગ્રા.મા.યો. વર્તુળ / એ.વે. વર્તુળ /
૬. સર્વે કાર્યપાલક ઈજનેરશ્રીઓ, ઉપરોક્ત વર્તુળ હેઠળના સર્વે વિભાગો.

રસ્તા, પુલો તથા મકાનના બાંધકામની વિગતો તથા સ્પેશીફિકેશન
અંગેના કામના સ્થળ ઉપર બોર્ડ મુકવા બાબત

ગુજરાત સરકાર, માર્ગ અને મકાન વિભાગ
ઠરાવ ક્રમાંક : ટી.એન.સી. - ૧૦૮૦ - ૨૪ - સ,
સચિવાલય, ગાંધીનગર.
તા. ૧૮-૧૧-૧૯૮૧

સંદર્ભ :- સરકારશ્રીની તારીખ : ૨૭-૧૧-૮૦ નો ઠરાવ.
આમુખ :- રસ્તા, પુલો તથા મકાનના બાંધકામની વિગતો તથા સ્પેશીફિકેશન અંગેના
કામના
સ્થળ ઉપર બોર્ડ મુકવા બાબત સરકારશ્રીની વિચારણા હેઠળ હતી.

ઠ રા વ :-

પુખ્ત વિચારણાને અંતે આથી ઠરાવવામાં આવે છે કે રસ્તા, પુલો તથા મકાનોના
કામનો વર્ક ઓર્ડર મળ્યા પછી તુરત જ કામના સ્થળે કરવાના કામના સ્પેશીફિકેશન અંગેનું
બોર્ડ કોન્ટ્રાક્ટરે પોતાના ખર્ચે મુકવાનું રહેશે.

ઉપરોક્ત શરતે ટેન્ડરમાં ભાગ તરીકે ગણવાની રહેશે અને ટેન્ડરમાં તેના સમાવેશ
કરવાનો રહેશે.

આ હુકમોનો અમલ હુકમો રવાના થયાની તારીખથી કરવાનો રહેશે.

આ હુકમો આ વિભાગના સરખા ક્રમાંકની ફાઈલ પર નાણા સલાહકારશ્રીની,
તા. ૧૧-૮-૮૧ ના સંમતિથી બહાર પાડવામાં આવેલ છે.

આ હુકમો માર્ગ અને મકાન વિભાગના બધા જ કામોને લાગુ પડશે.

ગુજરાતના રાજ્યપાલશ્રીનાં નામે અને તેમનાં હુકમથી,

સહી/- એ. જી. દોશી
નાયબ સચિવ,
માર્ગ અને મકાન વિભાગ,

પરફોર્મન્સ બોન્ડ તથા જામીન અનામત પેટે બેંક

ગેરેન્ટી મેળવવા બાબત.

ગુજરાત સરકાર

માર્ગ અને મકાન વિભાગ

ઠરાવ ક્રમાંક : ટીએનસી-૧૦-૨૦૧૩-૩-(ભાગ-૧)-સ

સચિવાલય, ગાંધીનગર

તા.૧૮-૧૧-૨૦૧૩

વંચાણે લીધો ઠરાવ ક્રમાંક :- ટીએનસી-૧૦૮૧/આઈબી/(૧૦)/(૧૧)/સ તા.૩૧-૩-૧૯૯૯

આમુખ:-

વંચાણે લીધેલ પરિપત્ર મુજબ હાલમાં ૧૫ લાખ કે તેથી વધુ રકમની કામોમાં ઈજારદારશ્રી પાસેથી પરફોર્મન્સ બોન્ડ લેવાની જોગવાઈ છે. પરંતુ હવે મોટા ભાગના કામો ૧૫ લાખથી વધુ રકમના હોય છે અને ચાલુ મરામતના કામો પણ હવે ૧૫ લાખથી વધુ રકમના હોય છે. આ બાબતે કોન્ટ્રાક્ટર્સ એસોસિએશન તરફથી પણ પરફોર્મન્સ બોન્ડ માટે કામની રકમની મર્યાદા વધારવા માટેની રજુઆત કરવામાં આવેલ છે. આથી વહીવટી સરળતા અને અનુકુળતા જળવાય તે હેતુસર પરફોર્મન્સ બોન્ડ માટે કામની રકમમાં ફેરફાર કરવાનું સરકારશ્રીની વિચરણા હેઠળ હતું.

પરિપત્ર:-

પુખ્ત વિચારણાને અંતે નક્કી થયેલ છે કે હવે રૂ. ૧૫ લાખ કે તેથી વધુ રકમને બદલે રૂ. ૩૦ લાખ કે તેથી વધુ રકમ ના સરકારી કામોમાં ઈજારદારશ્રી પાસેથી પરફોર્મન્સ બોન્ડ લેવાના રહેશે.

આ પરિપત્ર વિભાગની સરખા ક્રમાંકની ફાઈલ પરની નોંધ પર જાણાં વિભાગની તા.૨૨-૯-૧૩ ના રોજથી મળેલ સંમતીથી બહાર પાડવામાં આવે છે.

ગુજરાતના રાજ્યપાલશ્રીના હુકમથી અને તેમના નામે.

સહી/-

(આર. કે. ચૌહાણ)

ખાસ ફરજ પરના અધિકારી (વિ.યો.)

માર્ગ અને મકાન વિભાગ.

પ્રતિ,

માન.મંત્રીશ્રી (મા.મ.)ના અંગત સચિવશ્રી, માન.મંત્રીશ્રી(મા.મ.)નું કાર્યાલય, સ્વર્ણિમ સંકુલ, સચિવાલય, ગાંધીનગર.

માન.રા.ક.મંત્રીશ્રી(મા.મ.)ના અંગત સચિવશ્રી, માન.રા.ક.મંત્રીશ્રી(મા.મ.)નું કાર્યાલય, સચિવાલય, ગાંધીનગર.

અગ્ર સચિવશ્રી(મા.મ.)ના અંગત સચિવશ્રી, માર્ગ અને મકાન વિભાગ, સચિવાલય, ગાંધીનગર.

- × નાણાં વિભાગ, સચિવાલય, ગાંધીનગર
  - × નર્મદા અને જળ સંપત્તિ અને પાણી પુરવઠા વિભાગ, સચિવાલય, ગાંધીનગર
  - × આરોગ્ય અને પરિવાર કલ્યાણ વિભાગ, સચિવાલય, ગાંધીનગર
  - × પંચાયત, ગ્રામ ગૃહ નિર્માણ, અને ગ્રામ વિકાસ વિભાગ, સચિવાલય, ગાંધીનગર
  - × શહેરી વિકાસ અને શહેરી ગૃહ નિર્માણ વિભાગ, સચિવાલય, ગાંધીનગર
  - × ઉદ્યોગ અને ખાણ વિભાગ, સચિવાલય, ગાંધીનગર
  - × બંદરો અને મત્સ્યોદ્યોગ વિભાગ, સચિવાલય, ગાંધીનગર
  - સચિવાલયના સર્વે વિભાગ, સચિવાલય, ગાંધીનગર (× સિવાય)
  - સચિવશ્રી, ગુજરાત તકેદારી આયોગ, ગાંધીનગર (પત્ર ધ્વારા)
  - એકાઉન્ટન્ટ જનરલ, અમદાવાદ / રાજકોટ
  - નાણાં સલાહકારશ્રી, માર્ગ અને મકાન વિભાગ, સચિવાલય, ગાંધીનગર
  - સર્વે ખાતાના વડા, માર્ગ અને મકાન વિભાગ
  - સર્વે કા.ઈ.શ્રીઓ ઉપરોક્ત વર્તુળ હેઠળના સર્વે વિભાગ
  - સર્વે અધિકારીશ્રીઓ, માર્ગ અને મકાન વિભાગ, સચિવાલય, ગાંધીનગર
  - સર્વે શાખા, માર્ગ અને મકાન વિભાગ, સચિવાલય, ગાંધીનગર
- સીલેક્ટ ફાઈલ ૦૨-૧૩

-
- × આ વિભાગોએ આ ઠરાવની નકલ તેમના વિભાગ હેઠળના સ્થાનિક અધિકારીશ્રીઓને જાણ તથા માર્ગદર્શન માટે આપવા વિનંતી.

ટેન્ડરમાં ભરેલ અસામાન્ય ઉંચા ભાવોના સંદર્ભે કામ પર પડતા ખર્ચ પર નિયંત્રણ રાખવા તથા કામની નાણાંકીય પ્રગતિ સાથે સુમેળમાં રહે તે માટે જરૂરી જોગવાઈ કરવા બાબત.

ગુજરાત સરકાર
માર્ગ અને મકાન વિભાગ
પરિપત્ર ક્રમાંક : પરચ / ૧૦૨૦૦૮ / (૬૧) / સી
તા.૦૩/૦૫/૨૦૧૩

વંચાણે લીધા:- પરિપત્ર ક્રમાંક:-પરચ-૧૦૨૦૦૮-(૬૧)-સી તા.૨૭/૧૧/૨૦૦૮

આમુખ :-

ટેન્ડરમાં ઈજારદારશ્રીઓ દ્વારા ભરાતા Imbalance ભાવો વાળા ટેન્ડરના કિસ્સાઓમાં ઈજારદારશ્રીઓ દ્વારા ઉંચા ભાવની આઈટમોની કામગીરી કર્યા બાદ નીચા ભાવની આઈટમોની કામગીરી ન કરવામાં આવે તેવી પરિસ્થિતિ પર નિયંત્રણ રાખવા માટે તા.૨૭/૧૧/૨૦૦૮ નો પરિપત્ર જરૂરી જોગવાઈ સાથે બહાર પાડવામાં આવેલ. આ પરિપત્ર અંગે વિવિધ સ્તરોએ થયેલ રજૂઆતો ધ્યાને લેતાં અને તેના પર પુખ્ત વિચારણાના અંતે આ પરિપત્રના બીજા ફકરાની છેલ્લી લીટી આ રીતે વીથ હેલ્ડ રાખેલ રકમ કામ સંતોષકારક રીતે પુર્ણ થયે ફાઈનલ બીલ મંજૂર કરતી વખતે વ્યાજભારણ વગર છુટી કરવામાં આવશે તેની જગ્યાએ નીચે મુજબનો સુધારો કરવામાં આવે છે.

સુધારો :-

આ રીતે વીથહેલ્ડ રાખેલ રકમ અસાધારણ નીચા ભાવ ભરેલ હોય તેવી આઈટમની નાણાંકીય પ્રગતિના પ્રમાણસર રનીગ બીલમાંથી છુટી કરવાની રહેશે. જે કિસ્સામાં અસાધારણ નીચા ભાવ ભરેલ કોઈપણ આઈટમ ન હોય તેવા કિસ્સામાં અસાધારણ ભાવો ભરેલ આઈટમની સામે વીથહેલ રાખેલ રકમ બાકી રહેતી કામગીરી થાય તેના પ્રમાણસર રનીગ બીલમાંથી છુટી કરવાની રહેશે.

વધુમાં વંચાણે લીધેલ પરિપત્ર ના ઉદાહરણમાં દર્શાવેલ ક્રમાંક-૬ રદ કરવામાં આવે છે.

ઉપરોક્ત સુધારાનો અમલ આ પરિપત્રની તારીખ પછી મંજૂર થતા ડીટીપી માં
અચૂકપણે કરવાનો રહેશે.

સહી/—
(આર. કે. ચૌહાણ)
ખાસ ફરજ પરના અધિકારી
(વિ.યો.)
માર્ગ અને મકાન વિભાગ

પ્રતિ,
સર્વે અધિક્ષક ઈજનેરશ્રીઓ, માર્ગ અને મકાન વિભાગ.
(પાટનગર યોજના વતુર્ણ, નેશનલ હાઈવે વતુર્ણ)
સર્વે અધિક્ષક ઈજનેરશ્રીઓ, (પંચાયત) માર્ગ અને મકાન વિભાગ.
સર્વે કાર્યપાલક ઈજનેરશ્રીઓ, મા.મ. વિભાગ.
સર્વે કાર્યપાલક ઈજનેરશ્રીઓ, (પંચાયત) મા.મ. વિભાગ.

નકલ રવાના:

૧. અગ્ર સચિવશ્રીના અંગત મદદનીશશ્રી, મા.મ. વિભાગ. સચિવાલય ગાંધીનગર.
૨. સર્વે મુખ્ય ઈજનેરશ્રી અને અ.શ્રી મા.મ. વિભાગ.
૩. સર્વે તાંત્રિક ઉપસચિવશ્રીઓ, મા.મ.વિભાગ
૪. ના.કા.ઈ.શ્રીઓ, મા.મ.વિભાગ.
૫. નાણાં શાખા, મા.મ. વિભાગ.
૬. ના.સે.અ. મા.મ. વિભાગ, સિલેક્ટ ફાઈલ.
૭. શાખા સિલેક્ટ ફાઈલ.—૨૦૧૩

ગુજરાત સરકાર,
માર્ગ અને મકાન વિભાગ,
પરિપત્ર ક્રમાંક : એસ.એસ.આર-૧૦૨૦૦૪-આઈબી-૪૧ (૨૪) સ,
સચિવાલય, ગાંધીનગર.
તારીખ : ૨-૧૨-૨૦૦૬

- વિષય : મકાનો અને અન્ય બાંધકામના કામદારોના કલ્યાણ સેસ.એક્ટ ૧૯૮૬ હેઠળ
૧% સેસ "ગુજરાત બિલ્ડીંગ એન્ડ અધર કન્સ્ટ્રક્શન વર્ક્સ વેલફેર બોર્ડ" માં જમા
કરાવવા અંગે
- સંદર્ભ : (૧) શ્રમ અને રોજગાર વિભાગ, સચિવાલય, ગાંધીનગરનો ઠરાવ ક્રમાંક :
સીડબલ્યુએ-૨૦૦૬-૮૪૧-એમ-૩, તા. ૩૦-૧-૨૦૦૬
(૨) શ્રમ અને રોજગાર વિભાગ, સચિવાલય, ગાંધીનગરનો ઠરાવ ક્રમાંક :
સીડબલ્યુએ-૨૦૦૬-૧૯૩૧-એમ-૩, તા. ૯-૧૨-૨૦૦૫

પરિપત્ર :

ઉપરોક્ત વિષયના સંદર્ભમાં દર્શાવેલ શ્રમ અને રોજગાર વિભાગ, સચિવાલય, ગાંધીનગરના
તા. ૩૦-૧-૨૦૦૬ તથા તા. ૯-૧૨-૨૦૦૫ ના ઠરાવો (નકલ સામેલ છે) તરફ સર્વે સંબંધિતોનું
ધ્યાન દોરતાં આથી જણાવવામાં આવે છે કે મંજૂર કરાતા ડ્રાફ્ટ ટેન્ડર્સ પેપર્સમાં "સેસ" અંગે જોગવાઈ
કરીને ઈજારદારોના દર મહિને કરેલ કામના બિલાના ચુકવણામાંથી ૧(એક) ટકો સેસ કંપીને તે રકમ
ગુજરાત બિલ્ડીંગ એન્ડ અધર કન્સ્ટ્રક્શન વર્ક્સ વેલફેર બોર્ડ" ના સંદર્ભ (૨) હેઠળના ઠરાવથી નિયત
કરેલ હેડ-સબ હેડ ખાતે સંબંધિત કાર્યપાલક ઈજનેરશ્રી ધ્વારા જમા કરાવવાની રહેશે. હવે પછીથી જે
નવા અંદાજો મંજૂર કરવામાં આવે તેવા અંદાજની દરેક આઈટમના ભાવોમાં ૧% વધારો કરીને વધારેલ
ભાવ મુજબ અંદોજો મંજૂર કરવાના રહેશે. તથા ડ્રાફ્ટ ટેન્ડર્સ પેપર્સમાં તે મુજબ રકમ મુકવાની રહેશે.
મોટા ઓ સુવાચ્ય અક્ષરે :ત્માં બીલમાંથી કપાત થનાર બધા જ પ્રકારના ટેક્સ/સેસ વિગેરેનો ઉલ્લેખ
કરવાનો રહેશે.

આ સૂચનાઓનો અમલ ચુસ્ત પણે થાય તેની દરેક દરેક સંબંધિતોને નોંધ લઈ તે મુજબ
કાર્યવાહી અચૂક રીતે હાથ ધરવાની રહેશે.

સહી/-
(અશોક પંડ્યા)

ઉપ સચિવ
માર્ગ અને મકાન વિભાગ.

નકલ રવાના :-

- સર્વે અધિકારી ઈજનેરશ્રીઓ, મા.મ. વર્તુળ, /પંચાયત મા.મ. વર્તુળ, ને.હા.વર્તુળ, એક્સપ્રેસવે વર્તુળ,
રા.ધો.મા.યો. વર્તુળ તથા ઈલેક્ટ્રીકલ મા.મ. વર્તુળ, સહિત
૧. સર્વે કાર્યપાલક ઈજનેરશ્રીઓ, ઉપરોક્ત વર્તુળો હસ્તકના સર્વે વિભાગો
૨. વિભાગના દરેક તાંત્રિક અધિકારીઓ, ના.કા.ઈ.શ્રીઓ સહીત મા.મ.વિભાગ, સચિવાલય,
ગાંધીનગર

સરકારના વિવિધ વિભાગો/ ખાતાઓ દ્વારા
જી.એસ.ટી. કાયદા હેઠળ TDS માટે
નોંધણી નંબર લેવા બાબત.

ગુજરાત સરકાર
નાણાં વિભાગ

પરિપત્ર ક્રમાંક:—જીએસટી/૧૦૧૭/૧૦૮૭/જીએસટી
સચિવાલય, ગાંધીનગર
તા.૧૫/૦૮/૦૧૮

૧. વંચાણે લીધો:— નાણાં વિભાગનો તા.૧૮/૦૭/૨૦૧૭ નો પરિપત્ર ક્રમાંક—
જીએસટી/૧૦૧૭/૧૦૮૭/જીએસટી સેલ.
૨. વંચાણે લીધો:— નાણાં વિભાગનો તા.૨૫/૧૦/૨૦૧૭ નો પરિપત્ર ક્રમાંક—
જીએસટી/૧૦૧૭/૧૦૮૭/જીએસટી સેલ.
૩. વંચાણે લીધો:— નાણાં વિભાગનો તા.૦૮/૦૫/૨૦૧૭ નો પરિપત્ર ક્રમાંક—
જીએસટી/૧૦૧૭/૧૦૮૭/જીએસટી સેલ.
૪. નાણાં વિભાગનું તા.૧૪-૮-૨૦૧૮નું જાહેરનામું ક્રમાંક (GHN-89)/GST-
2018/S.1(4)TH.

ગુજરાત ગુડઝ એન્ડ સર્વિસીસ ટેક્સ એક્ટ, ૨૦૧૭ તથા સેન્ટ્રલ ગુડઝ એન્ડ
સર્વિસીસ ટેક્સ એક્ટ, ૨૦૧૭ ની કલમ ૫૧ અનુસાર જ્યારે કોઈ સરકારી વિભાગ,
સ્થાનિક સત્તામંડળ અને સરકાર હસ્તકના જાહેર સાહસો રૂ.૨,૫૦,૦૦૦/- થી વધુની
કિંમતનું ટેન્ડર બહાર પાડીને વેરાપાત્ર થીજવસ્તુઓ ખરીદે કે વેરાપાત્ર સેવાઓ મેળવે તો
કુલ ૨% (બે ટકા) ટેક્સ ડીડકશન એટ સોર્સ કરવાનું થાય, જેમાં ૧% (એક ટકો) ગુજરાત
ગુડઝ એન્ડ સર્વિસીસ ટેક્સ અને ૧% (એક ટકો) સેન્ટ્રલ ગુડઝ એન્ડ સર્વિસીસ ટેક્સ હેઠળ
કાપવાનો થાય અને SGST: 00060010101 તથા CGST: 00050010101 સદરે, જે
મહિનામાં ડીડકશન થયું હોય તેના અંત પછીનાં ૧૦ દિવસની અંદર, સરકારી તિજોરીમાં
જમા કરાવવાના રહેશે. વધુમાં, આ કપાત સામે કોન્ટ્રાક્ટરને ટી.ડી.એસ.ની કપાત કરનારે
નમૂના GSTR -7A માં પ્રમાણપત્ર આપવાનું રહેશે તથા કરાવેલ સમય મર્યાદા મુજબના
GSTR-7 પત્રક ભરવાનું રહેશે.

આ કલમનો અમલ જી.એસ.ટી. કાઉનિસલની ભલામણ મુજબ
તા.૩૦-૮-૨૦૧૮ સુધી મુલતવી રાખેલ હતો, જેનો અમલ હવે સંદર્ભમાં વંચાણે લીધેલ
તા.૧૪-૮-૨૦૧૮ના જાહેરનામા અનુસાર તા.૧-૧૨-૨૦૧૮ થી કરવાનો થાય છે,
જેના માટે ગુજરાત જીએસટી અધિનિયમ, ૨૦૧૭ની કલમ ૨૫ તથા ગુજરાત જીએસટી
રૂલ્સ, ૨૦૧૭ના નિયમ ૧૨ (૧) અન્વયે ટેન્ડર દ્વારા ખરીદી કરનાર કે સેવા મેળવનાર

સરકારી સક્ષમ અધિકારીએ નમૂના GST REG-07 માં અરજી કરીને નોંધણી દાખલો મેળવવાનો રહે છે.

ઉક્ત જોગવાઈઓનો અમલ તમામ સરકારી વિભાગ, સ્થાનિક સત્તામંડળ અને સરકાર હસ્તકના જાહેર સાહસોએ તા.૧-૧૦-૨૦૧૮ થી કરવાનો હોઈ, તાત્કાલિક અસરથી જીએસટી નેટવર્ક ઉપર ઓન-લાઈન વિગતો તથા જરૂરી પૂરાવા અપલોડ કરીને નોંધણી દાખલો મેળવી લેવો જરૂરી બને છે. આથી, સર્વે વિભાગો, ખાતાના વડા, તાબાની તમામ કચેરીઓ અને સ્થાનિક સ્વરાજ્યની તમામ સંસ્થાઓ, જેવી કે મહાનગરપાલિકા, નગરપાલિકા, શહેરી વિકાસ સત્તામંડળ, જિલ્લા પંચાયત, તાલુકા પંચાયત, ગ્રામપંચાયત તેમજ સરકારી બોર્ડ અને કોર્પોરેશન, સરકારી કંપનીઓ, એસપીવી, વગેરે ને તેમના કાર્યક્ષેત્ર અને કામગીરી અનુસાર લાગુ પાડવાપાત્ર હોય તો સત્વરે નોંધણી દાખલો મેળવી લેવા જણાવવામાં આવે છે. સદર કામગીરી માટે કોઈ કાયદાકીય માર્ગદર્શન કે ટેકીનિકલ માર્ગદર્શન માટે જરૂર જણાય તો નજીકની રાજ્ય કર કચેરી અથવા જીએસટી નેટવર્કની હેલ્પલાઈન અથવા રાજ્ય કર કમિશનર દ્વારા અમદાવાદ અને અન્ય કચેરીઓમાં શરૂ કરવામાં આવેલ હોય હેલ્પ ડેસ્કનો સંપર્ક કરવા જણાવવામાં આવે છે.

ગુજરાતના રાજ્યપાલશ્રી હુકમથી અને તેમનાં નામે

સહી અવાચ્ય
(કે.એચ.પાઠક)
સંયુક્ત સચિવ (સચિવ)
નાણાં વિભાગ.

નકલ રવાના જાણ તથા જરૂરી અમલ સારૂ:-

- સચિવાલયનાં સર્વે વિભાગના અધિક મુખ્ય સચિવશ્રી/ અગ્ર સચિવશ્રી/ સચિવશ્રી
- તમામ કલેક્ટરશ્રી તથા ડીડીઓશ્રી
- તમામ બોર્ડ / કોર્પોરેશન
- તમામ સ્થાનિક સ્વરાજ્યની સંસ્થાઓ

NOTIFICATION
FINANCE DEPARTMENT
Sachivalaya, Gandhinagar.
Dated the 14th September, 2018
Notification No.50/2018-State Tax

Gujarat
Goods
and
services
Tax Act,
2017

No.(GHN-89))/GST-2018/S.1(4)TH:- In exercise of the powers conferred by sub-section (3) of section 1 of the Gujarat Goods and Services Tax Act, 2017 (Guj-25 of 2017) and in supersession of the Government Notification, Finance Department No.(GHN-82)/GST-2017/S.1(3)/TH dated the 15th September, 2017, Notification No.33/2017- State Tax, except as respects things done or omitted to be done before such suppression, the Government of Gujarat hereby appoints the 1st day of October, 2018, as the date on which the provisions of section 51 of the said Act shall come into force with respect to persons specified under clauses (a), (b) and (c) of sub-section (1) of section 51 of the said Act and the persons specified below under clause (d) of sub-section (1) of section 51 of the said Act, namely:-

- (a) An authority or a board or any other body:-
  - (i) Set up by an Act of Parliament or a state legislature:
or
  - (ii) Established by any Government.
With fifty-one percent or more participation by way of equity or control, to carry out any function.
- (b) Society established by the central Government or the State Government or a Local authority under the societies Registration Act, 1860 (21 of 1860):
- (c) Public section under takings.

This notification shall be deemed to have issued on the 13th day of September, 2018

By order and in the name of the Governor of Gujarat.

K.H.Pathak
Joint Secretary to Government

ઈ-ટેન્ડરીંગમાં ટેન્ડર ફી અંગેના ડ્રાફ્ટ સ્કેન કરી ઈ-ટેન્ડરીંગના અન્ય ડોક્યુમેન્ટસ સાથે રજુ કરવા અને
ટેન્ડર મોકલવા બાબત

ગુજરાત સરકાર,
માર્ગ અને મકાન વિભાગ,
પરિપત્રક્રમાંક : પરચ - ૧૦૨૦૦૮ - ૫ - સ
સચિવાલય, ગાંધીનગર.
તારીખ : ૧૮-૧-૨૦૦૮

પ્રસ્તાવના:-

માર્ગ અને મકાન વિભાગના હાલ રૂા. ૫૦ લાખથી વધુ રકમના ટેન્ડરો ઈ ટેન્ડર પદ્ધતિથી મેળવવામાં આવે છે. પ્રવર્તતી પદ્ધતિ મુજબ ટેન્ડર ફી તથા અર્નેસ્ટ ડીપોઝીટ વિભાગીય કચેરીએ રૂબરૂ ચોક્કસ સમયમર્યાદામાં મેળવ્યા બાદ એજન્સીના ટેન્ડર ખોલવામાં આવે છે. આ પદ્ધતિમાં મળેલ ફરિયાદ ધ્યાનમાં લેતા ઈ- ટેન્ડર પદ્ધતિમાં નીચે મુજબ ફેરફાર કરવા નિર્ણય લેવામાં આવે છે. આ શરતનો સમાવેશ દરેક ટેન્ડર નોટીસ/ ટેન્ડરનાં મુસદ્દામાં કરવાનો રહેશે.

Demand Draft for E.M.D. & tender fee shall be submitted in electronic format only through on line (by scanning) while uploading the bid. This Submission shall mean that E.M.D. & Tender Fee are received. Accordingly offer of those shall be opened whose E.M.D. & tender fee is received electronically. However for the purpose of realization of D.D., bidder shall send the D.D. in original through R.P.A.D. so as to reach to Executive Engineer Capital Project Division No.3, **Gandhinagar** within 7 days from the last date of uploading. Penaltative action for not submitting D.D. in original to E.E. by bidder shall be initiated. D.D. for Exemption Certificate is not necessary. However, Exemption Certificate shall have to be submitted electronically through on line. Any documents in supporting of bid shall be submitted in electronic format only through online (by scanning etc.) & hard copy will not be accepted separately.

ટેન્ડર માટે બાનાની રકમ (ઈ.એમ.ડી.) તથા ટેન્ડર ફી ના ડીમાન્ડ ડ્રાફ્ટ ઓન લાઈન સ્કેન કરી ઇલેક્ટ્રોનિક ફોર્મેટમાં ટેન્ડર અપલોડ કરવાનો રહેશે. આ પ્રકારે રજુ થયેલ વિગતે બાનાની રકમ અને ટેન્ડર ફી મળેલ ગણવાની રહેશે અને તદઅનુસાર ટેન્ડર ખોલવામાં આવશે. ખરેખર ચુકવણા માટે ટેન્ડર ભરનારે ડીમાન્ડ ડ્રાફ્ટ અસલમાં રજીસ્ટર્ડ પોસ્ટ એ.ડી. થી કાર્યપાલક ઈજનેરશ્રી, પાટનગર યોજના વિભાગ નં.૩, ગાંધીનગર ને અપલોડીંગની છેલ્લી તારીખ થી દિન-૭ માં મળે તે અનુસાર રજુ કરવાના રહેશે. અસલમાં ડીમાન્ડ ડ્રાફ્ટ નહીં મોકલનાર સામે શિક્ષાત્મક પગલાં શરૂ કરવામાં આવશે. બાના મુકિત માટે ડીમાન્ડ ડ્રાફ્ટ જરૂરી બનશે નહીં પરંતુ મુકિતના પ્રમાણપત્ર ઇલેક્ટ્રોનિકલી ઓનલાઈન રજુ કરવાનો રહેશે. ટેન્ડર બીડના માટે જરૂરી આધાર માટેનાં કોઈપણ ડોક્યુમેન્ટ ઓનલાઈન ઇલેક્ટ્રોનિક ફોર્મેટમાં સ્કેન કરી મોકલવાના રહેશે અને હાર્ડકોપી અલાયદી રીતે સ્વીકારવામાં આવશે નહિં.

ગુજરાત રાજ્ય પાલશ્રીના હુકમથી અને તેમના નામે

(એસ. એ. ભટ્ટ)

ઉપસચિવ શ્રી,
માર્ગ અને મકાન વિભાગ,

પ્રતિ,

સર્વે અધિક્ષક ઈજનેરશ્રી,

(મા. × મ. વર્તુળો / પંચાયત (મા. × મ.) વર્તુળો / એક્સપ્રેસ વે વર્તુળ / રાજ્ય માર્ગ યોજના વર્તુળ

Letter No: RBD/0346/10/2023 Dt: 12-10-2023

No:RBD/OAS/e-file/16/2022/0002/C

ગુજરાત સરકાર
માર્ગ અને મકાન વિભાગ :
બ્લોક નં. ૧૪/૨, સચિવાલય,
ગાંધીનગર
તા. ૧૨/૧૦/૨૦૨૩

પ્રતિ,
અધિક્ષક ઇજનેરશ્રી,
-મા.મ.(રાજ્ય) વર્તુળ, તમામ
-મા.મ.(પંચાયત) વર્તુળ, તમામ
-શહેર (મા.મ.) વર્તુળ, અમદાવાદ
-પાટનગર યોજના વર્તુળ, ગાંધીનગર.
- રા.ધો.(મ.મ.) વર્તુળ, ગાંધીનગર/વડોદરા

અમલીકરણ વિષય: ગુજરાત કોન્ટ્રાક્ટર એસોસિએશનની માગણી અન્વયે સ્ટાન્ડર્ડ બીડીંગ ડોક્યુમેન્ટના
સંદર્ભ: (૧) માર્ગ અને મકાન વિભાગનો ઠરાવ
ક્રમાંક:ટીએનસી/૧૦૨૦૨૨/૪૫૮/સી, તા.૨૯/૦૩/૨૦૨૨.
(૨) માર્ગ અને મકાન વિભાગનો ઠરાવ
ક્રમાંક:ટીએનસી/૧૦૨૦૨૨/૪૫૮/સી, તા.૩૦/૦૪/૨૦૨૨.

ઉપરોક્ત વિષય અને સંદર્ભ અન્વયે જણાવવાનું કે, ગુજરાત કોન્ટ્રાક્ટર એસોસિએશન દ્વારા તેમના પડતર પ્રશ્નોની રજૂઆતો ધ્યાને લઈ માન. મુખ્યમંત્રીશ્રી કક્ષાએ સ્ટાન્ડર્ડ બીડીંગ ડોક્યુમેન્ટના અમલીકરણ બાબતે નિર્ણય થયેલ હતો. સંદર્ભ (૧) અને (૨)માં દર્શાવેલ કમિટીના સભ્યશ્રીઓની મીટીંગમાં સભ્યશ્રીઓ દ્વારા આખરી કરેલ સ્ટાન્ડર્ડ બીડીંગ ડોક્યુમેન્ટનું લીંગલ વેટીંગ કરાવી માન. મુખ્યમંત્રીશ્રીની મંજૂરી મેળવેલ છે. પ્રસ્તુત મંજૂરીને ધ્યાને લઈ તા.૦૧/૧૧/૨૦૨૩થી સ્ટાન્ડર્ડ બીડીંગ ડોક્યુમેન્ટનું અમલીકરણ કરવા માટે મંજૂર થયેલ સ્ટાન્ડર્ડ બીડીંગ ડોક્યુમેન્ટ બિડાણમાં સામેલ છે. જે આપના વિભાગના બાંધકામના કામો માટે અમલીકરણ કરાવવા આજ્ઞાનુસાર વિનંતી છે.

બિડાણ:- ઉપર મુજબ

(એ.એન.મિસ્ત્રી)
ખાસ ફરજ પરના અધિકારી (વિ.યો.)
માર્ગ અને મકાન વિભાગ

નકલ સાદર રવાના: સર્વ કાર્યપાલક ઇજનેરશ્રી મા.મ. વર્તુળ/પંચાયત વિભાગ સહિત તમામ

Signature valid

Signed by: A N Mistry
Officer On Special Duty (OSD)
Date: 2023-10-12 19:02:01
+05:30

File No: RBD/OAS/e-file/16/2022/0002/Section C

Approved By: A N Mistry (Officer On Special Duty (OSD), Section C, R

Open the document in Adobe Acrobat DC to verify the E-sign

No:TNC/102022/458/C

No:RBD/OAS/e-file/16/2022/0002/C

ગુજરાત સરકાર
માર્ગ અને મકાન વિભાગ
બ્લોક નં.૧૪/૨, સચિવાલય,
ગાંધીનગર
તા.૧૯/૧૦/૨૦૨૩

પ્રતિ,

- મુખ્ય ઇન્જનેર(દ.ગુ) અને અધિક સચિવશ્રી, માર્ગ અને મકાન વિભાગ, સચિવાલય ગાંધીનગર
- મુખ્ય ઇન્જનેર(ઉ.ગુ) અને અધિક સચિવશ્રી, માર્ગ અને મકાન વિભાગ, સચિવાલય ગાંધીનગર.
- મુખ્ય ઇન્જનેર (સૌરાષ્ટ્ર) અને અધિક સચિવશ્રી, માર્ગ અને મકાન વિભાગ, સચિવાલય ગાંધીનગર.
- મુખ્ય ઇન્જનેર (રા.ધો) અને અધિક સચિવશ્રી, માર્ગ અને મકાન વિભાગ, સચિવાલય ગાંધીનગર.
- મુખ્ય ઇન્જનેર (પા.યો.) અને અધિક સચિવશ્રી, માર્ગ અને મકાન વિભાગ, સચિવાલય ગાંધીનગર.
- મુખ્ય ઇન્જનેરશ્રી (સ્ટાફ ટ્રેનીંગ કોલેજ), માર્ગ અને મકાન વિભાગ, સચિવાલય ગાંધીનગર.
- મુખ્ય ઇન્જનેરશ્રી (વિશ્વ બેન્ક), માર્ગ અને મકાન વિભાગ, સચિવાલય ગાંધીનગર.
- મુખ્ય ઇન્જનેરશ્રી(ની.આ.), માર્ગ અને મકાન વિભાગ, સચિવાલય ગાંધીનગર.

✓ સર્વે ઉપસચિવશ્રી (તાંત્રિક) માર્ગ અને મકાન વિભાગ, સચિવાલય ગાંધીનગર

- સર્વે નાયબ કાર્યપાલક ઇન્જનેરશ્રી માર્ગ અને મકાન વિભાગ, સચિવાલય ગાંધીનગર

વિષય: ગુજરાત કોન્ટ્રાક્ટર એસોસિએશનની માગણી અન્વયે સ્ટાન્ડર્ડ બીડીંગ ડોક્યુમેન્ટના
અમલીકરણ બાબત

સંદર્ભ:(૧) માર્ગ અને મકાન વિભાગનો ઠરાવ ક્રમાંક:ટીએનસી/૧૦૨૦૨૨/૪૫૮/સી, તા.૨૯/૦૩/૨૦૨૨.

(૨) માર્ગ અને મકાન વિભાગનો ઠરાવ ક્રમાંક:ટીએનસી/૧૦૨૦૨૨/૪૫૮/સી, તા.૩૦/૦૪/૨૦૨૨.

ઉપરોક્ત વિષય અને સંદર્ભ અન્વયે જણાવવાનું કે, ગુજરાત કોન્ટ્રાક્ટર એસોસિએશન દ્વારા તેમના પડતર પ્રશ્નોની રજૂઆતો ધ્યાને લઈ માન.મુખ્યમંત્રીશ્રી કક્ષાએ સ્ટાન્ડર્ડ બીડીંગ ડોક્યુમેન્ટના અમલીકરણ બાબતે નિર્ણય થયેલ હતો. સંદર્ભ (૧) અને (૨)માં દર્શાવેલ કમિટીના સભ્યશ્રીઓની મીટીંગમાં સભ્યશ્રીઓ દ્વારા આખરી કરેલ સ્ટાન્ડર્ડ બીડીંગ ડોક્યુમેન્ટનું લીંગલ વેટીંગ કરાવી માન.મુખ્યમંત્રીશ્રીની મંજૂરી મેળવેલ છે. પ્રસ્તુત મંજૂરીને ધ્યાને લઈ તા.૦૧/૧૧/૨૦૨૩થી સ્ટાન્ડર્ડ બીડીંગ ડોક્યુમેન્ટનું અમલીકરણ કરવા માટે મંજૂર થયેલ સ્ટાન્ડર્ડ બીડીંગ ડોક્યુમેન્ટ બિડાણમાં સામેલ છે. જેનો આપના નિયંત્રણ હેઠળની કચેરીના બાંધકામના કામો માટે અમલીકરણ કરાવવા વિનંતી છે.

બિડાણ:- ઉપર મુજબ

(અ.એન.સિરઠી)

આસ ફરજ પરના અધિકારી (વિ.યો.)
માર્ગ અને મકાન વિભાગ

નકલ સાદર રવાના: શાખા સિલેક્ટ ફાઇલ

ગુજરાત રાજ્યની તમામ જિલ્લા પંચાયતો,
તાલુકા પંચાયતો તથા ગ્રામ પંચાયતોમાં સફાઈ
કામદારો મારફત ભૂગર્ભ ગટરની સફાઈની
કામગીરી કરાવવા પર પ્રતિબંધ મૂકવા અને
સફાઈ કામદારોના અપમૃત્યુ-અકસ્માત રોકવા
અંગે જરૂરી માર્ગદર્શક સૂચનાઓ આપવા બાબત.

ગુજરાત સરકાર

પંચાયત ગ્રામ ગૃહ નિર્માણ અને ગ્રામ વિકાસ વિભાગ,

ઠરાવ ક્રમાંક : ટીએસસી/૧૦૨૦૧૪/૭૦૩૨૨/લ

સચિવાલય, ગાંધીનગર.

તારીખ : ૨૧/૦૬/૨૦૧૪

વંચાણે લીધા :

- (૧) ધી પ્રોહીબીશન ઓફ એમ્પ્લોયમેન્ટ એઝ મેન્યુઅલ સ્કેવેન્જર્સ એન્ડ ઘેર રીહેબીલીટેશન એક્ટ-૨૦૧૩, તા.૧૮/૮/૨૦૧૩ તથા ધી પ્રોહીબીશન ઓફ એમ્પ્લોયમેન્ટ એઝ મેન્યુઅલ સ્કેવેન્જર્સ એન્ડ ઘેર રીહેબીલીટેશન રૂલ્સ-૨૦૧૩, તા.૧૨/૧૨/૨૦૧૩
- (૨) મુખ્ય સચિવશ્રીના અધ્યક્ષપદે મળેલ તા.૩/૨/૨૦૧૪ ની સમીક્ષા બેઠકની કાર્યવાહી નોંધ

ઠરાવ :-

સને ૨૦૧૧ ની વસ્તી ગણતરીમાં સમગ્ર દેશમાં ૬.૨૯ લાખ અસ્વચ્છ શૌચાલયો અને ગુજરાતમાં ૩૨,૬૮૦ અસ્વચ્છ શૌચાલયો હોવાનું જણાયેલ છે. આ બાબત ધ્યાને લઈ ભારત સરકાર ધ્વારા મેન્યુઅલ સ્કેવેન્જર્સ એક્ટ-૧૯૮૩ ને રદ કરી, મેન્યુઅલ સ્કેવેન્જર્સની પ્રથા જડમૂળથી નાબૂદ કરવા વધુ અસરકારક જોગવાઈઓ સાથે વંચાણે લીધેલ (૧)" ધી પ્રોહીબીશન ઓફ એમ્પ્લોયમેન્ટ એઝ મેન્યુઅલ સ્કેવેન્જર્સ એન્ડ ઘેર રીહેબીલીટેશન એક્ટ-૨૦૧૩, તા.૧૮/૮/૨૦૧૩ તથા ધી પ્રોહીબીશન ઓફ એમ્પ્લોયમેન્ટ એઝ મેન્યુઅલ સ્કેવેન્જર્સ એન્ડ ઘેર રીહેબીલીટેશન રૂલ્સ-૨૦૧૩, તા.૧૨/૧૨/૨૦૧૩ " નવો કાયદો અને નિયમો બનાવેલ છે જેના અસરકારક અમલીકરણ માટે રાજ્ય સરકારે જુદા જુદા વિભાગો/ખાતાઓના વડાઓની મુખ્ય સચિવશ્રીના અધ્યક્ષતામાં તા.૩/૨/૨૦૧૪ ના રોજ રીવ્યુ બેઠક રાખવામાં આવેલ હતી. આ બેઠકમાં લેવામાં આવેલ નિર્ણયો અનુસાર નીચે મુજબની કાર્યવાહી કરવા માટે પુખ્ત વિચારણા અંતે ઠરાવવામાં આવે છે :

- (૧) રાજ્યમાં આવેલ તમામ જિલ્લા પંચાયતો / તાલુકા પંચાયતો તથા ગ્રામ પંચાયતોમાં આવેલ ભૂગર્ભ ગટરોની સફાઈની કામગીરી માટે માણસ(કામદાર) ને ભૂગર્ભ ગટરમાં ઉતરવા / ઉતારવાની સંપૂર્ણપણે મનાઈ કરવામાં આવે છે. આ પ્રકારે ભૂગર્ભ ગટરમાં ઉતરવું કે કોઈને ઉતારવા માટે ફરજ પાડવાને ગેરકાયદેસર કૃત્ય ગણવામાં આવે છે. આ તમામ સંસ્થાઓએ ભૂગર્ભ ગટરની તેમજ ખાનગીવાની સફાઈની કામગીરી માટે યાંત્રિક સાધનોનો જ ફરજિયાતપણે ઉપયોગ કરવા તેમજ પોતાના બાંધકામના નિયમોમાં આ અંગે જરૂરી સુધારો

કરવા સંબંધિત સર્વેને આથી જણાવવામાં આવે છે. ઉક્ત સૂચનાઓનું ચુસ્તપણે અમલીકરણ થાય તે જોવાની અંગત જવાબદારી સંબંધિત જિલ્લાના જિલ્લા વિકાસ અધિકારીશ્રી, તાલુકા વિકાસ અધિકારીશ્રી તેમજ ગ્રામ પંચાયતના તલાટી કમ મંત્રીશ્રીની રહેશે.

(૨) ઉપરની સૂચનાઓનું જ્યારે પણ ઉલ્લંઘન થાય ત્યારે જવાબદાર તમામ સામે ફોજદારી ગુનો દાખલ કરવાનો રહેશે.

(૩) ડ્રેનેજ સફાઈ વખતે નીચે મુજબના સાધનો ફરિજયાતપણે ઉપલબ્ધ રાખવાની જોગવાઈ કોન્ટ્રાક્ટના દસ્તાવેજમાં કરવી અને તેનો ચુસ્તપણે અમલ થાય તે સુનિશ્ચિત કરવું.

(૧) જેટિંગ મશીન અને બ્લી એમ્પ્ટીયર (ડ્રેનેજ લાઈન અને મેનહોલના સ્પેસીફિકેશન મુજબ

(૨) સળીયા (૮૦ નંગ), વાંકિયું (૩ નંગ), પાટા, જરૂરી પાનાનો સેટ

(૩) મોટી ટોચ

(૪) ઓકિસજન માસ્ક સિલિન્ડર સાથે (૨ નંગ)

(૫) ગ્રેબ બકેટ (મેન્યુઅલ) (૪ નંગ)

(૬) હાઈડ્રોલિક ગ્રેબ બકેટ પેડલ રિક્ષા સાથે (૨ નંગ)

(૭) ૫ એચ.પી. ફાઈટર (૩ નંગ)

(૮) કપૂરની ગોટી, સાબુ

(૯) સીલ્ટ ઉપાડીને લઈ જવાની રીક્ષા / ટ્રેક્ટર / ડમ્પર

(૧૦) લીટમસ પેપર

(૧૧) જિલ્લા / તાલુકા ગ્રામ પંચાયતને જરૂરી સમજતી હોય તેવા અન્ય જરૂરિયાતના યાંત્રિક સાધનો / વસ્તુઓ

(૪) યાંત્રિક સાધનો ધ્વારા ભૂગર્ભ ગટરની સફાઈ માટે ફરિજયાતપણે ટ્રેઈન્ડ લેબરનો આગ્રહ રાખવો અને તેનું ચુસ્તપણે પાલન કરાવવું.

(૫) યાંત્રિક સાધનો વડે સફાઈ કરનાર કર્મચારીઓને સેફ્ટી માટેના તમામ સાધનો પૂરા પાડવાનું ધોરણ ફરિજયાત બનાવવું.

(૬) અંદર ગ્રાઉન્ડ ડ્રેનેજ સફાઈ કામગીરી વખતે જિલ્લા પંચાયત / તાલુકા પંચાયત / ગ્રામ પંચાયતના જવાબદાર અધિકારી, સુપરવાઈઝર સતત હાજર રહે તેવી તકેદારી રાખવી.

(૭) જિલ્લા પંચાયત / તાલુકા પંચાયત / ગ્રામ પંચાયતના મેનહોલ સફાઈ કામદારોને યાંત્રિક સાધનોનો વૈજ્ઞાનિક ઢબે ઉપયોગ કરવા બાબતે સમજ આપવા માટેના તાલીમ કાર્યક્રમો રાખવા. જો આ સંસ્થાઓ આવા તાલીમ કાર્યક્રમો પોતે ગોઠવી શકે તેમ ન હોય તો નગરપાલિકા નિયામકશ્રી ધ્વારા નજીકની નગરપાલિકા કે મહાનગરપાલિકામાં ગોઠવાતા આવા તાલીમ કાર્યક્રમોમાં પોતાના સફાઈ કામદારોને તાલીમ અર્થે મોકલવા.

- (૮) અંડર ગ્રાઉન્ડ ડ્રેનેજમાંથી જે સીલ્ટ (કાદવ) બહાર કાઢવામાં આવે તેને રોડ ઉપર મૂકી રાખવાને બદલે સીધો જ ક્રેટમાં કાઢવામાં આવે અને કાર્ટિંગ સાઈટ પર લઈ જવામાં આવે તેવી સૂચના આપવી અને તેનો ચુસ્તપે અમલ કરાવવો.
- (૯) ગુજરાત સફાઈ કામદાર વિકાસ નિગમ દ્વારા કામદારોની મંડળીને તેઓ સ્વતંત્ર ધંધો કરી શકે તે માટે આર્થિક સહાય અને લોન આપવામાં આવે છે. આવી સફાઈ કામદારોની મંડળી દરેક જિલ્લા પંચાયત / તાલુકા પંચાયત / ગ્રામ પંચાયતે બનાવવા વિચારવું અને આવી મંડળીઓ બનાવી, રજિસ્ટર્ડ કરાવી, નિગમને દરખાસ્ત મોકલવી જેથી નિગમ આવી મંડળીઓ ડ્રેનેજ સફાઈમાં યાંત્રિક સાધનો ખરીદવા માટે સહાય અને લોન આપી શકે. જિલ્લા પંચાયત / તાલુકા પંચાયત / ગ્રામ પંચાયત આવી મંડળીને કામ આપી શકે જેનાથી આવા સફાઈ કામદારો અસ્વચ્છ ધંધામાંથી બહાર આવે અને પોતાના જીવનનિર્વાહ માટે જરૂરી રોજી મેળવી શકે.
- (૧૦) મેનહોલ ભરાઈ ન જાય અને ડ્રેનેજ લાઈન ચોક અપ ન થાય તે માટેની ગાઈડ લાઈન :-
- (૧) ચોમાસામાં વરસાદી પાણીનો નિકાલ સ્થાનિક રહીશો દ્વારા ડ્રેનેજ લાઈનના મેનહોલના ઢાંકણાં ખોલીને કરવામાં આવતું હોવાનું ઘટનાઓ સરકારના ધ્યાને આવતી હોય છે. તેને લીધે માટી કીચડ, પ્લાસ્ટીક, પાંદડાં, કાગળીયા, કાંકરા વિગેરે બધા જ સોલીડ વેસ્ટ ડ્રેનેજ લાઈનમાં જાય છે અને ડ્રેનેજ લાઈન ચોકઅપ થાય છે. પંપીંગનો ખર્ચ પણ વધે છે. આથી દરેક રોડ ઉપર સ્ટોર્મ વોટર ડ્રેનનુનસ અલગ જોગવાઈ કરવી. આ માટે કન્સલટન્ટ દ્વારા વિસ્તારનો સર્વે કરી જ્યાં જ્યાં વધારાની સ્ટોર્મ વોટર ડ્રેઈનેજ નાંખવાની જરૂર હોય ત્યાં સ્ટોર્મ વોટર ડ્રેઈનેજ નવી નાંખવી, વરસાદી ઋતુ દરમ્યાન રસ્તા પર જો બિલ્ડીંગ મટીરીયલ્સ પડી રહેલું જણાય તો જવાબદારો સામે કડક કાર્યવાહી જેમ કે, આવું મટીરીયલ્સ હટાવવાનો ખર્ચ અને દંડ વસૂલ કરવા.
- (૨) ડ્રેનેજ લાઈનનું ડીસીલ્ટીંગ ચોમાસાની શરૂઆત થાય તેના ત્રણ મહિના પહેલાં (માર્ચ-એપ્રિલ-મે મહિનામાં) કરાવવામાં આવે છે તેના બદલે ચોમાસું પૂરું થાય કે તરત જ (ઓક્ટોબર, નવેમ્બર, ડિસેમ્બર) મહિનામાં અર્થાત શિયાળામાં જ કરાવી લેવું.
- (૩) ડ્રેનેજ-સ્ટોર્મ વોટર ડ્રેઈનમાં દર ૧૦૦ મીટરે વેન્ટીલેશન પાઈપ ફરજીયાત કરવો જેથી ગેસ મેનહોલમાં ભરાઈ ન રહે.
- (૪) લાઈનો સાફ કરવા માટે જેટીંગ મશીનનો ઉપયોગ કરવો જ્યારે મેનહોલ સાફ કરવા માટે ગલ્પર/ડીપ સક્શન મશીનનો ઉપયોગ કરવો.
- (૫) લાઈનમાં સામાન્ય ચોકીંગ જણાતું હોય તો તેના વરમ તથા ભાલાપાના વગેરેનો ઉપયોગ કરી લાઈનોનું ચોકીંગ દૂર કરી શકાય.
- (૬) ગેરકાયદેસર કતલખાનાનો વેસ્ટ, હોસ્પિટલનો વેસ્ટ અને સ્ટ્રીટ વેન્ડર્સ (શેરી ફેરીયા) દ્વારા સાંજે ફેંકી દેવામાં આવતો વેસ્ટ સામાન્ય રીતે ગટરમાં જતો હોય છે તેને અટકાવવા જરૂરી

હોય તેવા તમામ પગલાં લેવા અને આવા પગલાં લેવા માટે દરેક જિલ્લા/તાલુકા/ગ્રામ પંચાયતે બાંધકામ/સફાઈ અંગેના નિયમોમાં જરૂરી જોગવાઈ કરવી. વહીવટી ચાર્જ અને દંડ લેવાની તેમજ અતિગંભીર કેસોમાં ફોજદારી ફરિયાદ દાખલ કરવાની પણ જોગવાઈ કરવી.

- (૭) દરેક ઘરની ગલી ટ્રેપ / ચેમ્બરમાં ફરજિયાત જાળીયા મુકાવવા, ગલી ટ્રેપની અંદર જાળી રખાવવી અને બાથરૂમમાંથી કે ચોકડીમાંથી માટી, પ્લાસ્ટીક, કપડાના ડૂંચા વિગેરે અંદર ન જાય તે માટે દર અઠવાડિયે એકવાર ગલીટ્રેપની જાળી સળીયાથી સાફ કરાવવી.
- (૮) ઈન્ડસ્ટ્રીયલ ફેક્ટરીના દરેક આઉટલેટ પર ફાઈનલ ચેમ્બર પહેલાં સ્ક્રીન ચેમ્બર મુકવાની ફરજ પાડવી.
- (૯) હોટલ, રેસ્ટોરન્ટ વિગેરે જેવી ખાદ્ય પદાર્થોની દુકાનોના આઉટલેટ ઉપર ગ્રીડ ચેમ્બરની વ્યવસ્થા રાખવા માટે સંબંધિત હોટલ / રેસ્ટોરન્ટને ફરજ પાડવી. તે સિવાય હોટલ ચાલુ હોય તો સીલ કરવી. હોટલનો વેસ્ટ કચરાપેટી સુધી જાય તે અંગેની સઘળી વ્યવસ્થા રાખવા માટે પણ જે તે હોટલ / રેસ્ટોરન્ટને ફરજ પાડવી.
- (૧૦) મેનહોલના ઢાંકણ વ્યવસ્થિત રીતે બંધ રહે તેની કાળજી રાખવી.
- (૧૧) સ્થાનિક રહીશો કે કોઈ પણ સરકારી / અર્ધ-સરકારી સંસ્થાના સ્ટાફ મારફત વરસાદી પાણીના નિકાલ માટે ગટર લાઈનના મેનહોલમાં બાકોરા ન પાડવામાં આવે તેનું ધ્યાન રાખવું.
- (૧૨) સુઅર જેટીંગ મશીન તથા બરેટ મશીનનો ઉપયોગ કરી લાઈનોનું રૂટીન (પ્રિવેન્ટીવ) મેઈન્ટેનન્સ કરવું.
- (૧૩) મેનહોલના ઢાંકણ બદલતી વખતે તેમજ સ્થાનિક રહીશોને ગટર લાઈનમાં જોડાણ આપતી વખતે રોડાં, સીમેન્ટ, રેતી વિગેરે માલસામાન મેનહોલની અંદર ન જાય તેની કાળજી રાખવી તથા જાય તો તેને તાત્કાલિક બહાર કઢાવી લેવા.
- (૧૪) મેનહોલમાં કરવામાં આવતા ગેરકાયદેસર કનેક્શનો અટકાવવા.
- (૧૫) જૂની લાઈનોનો લાઈફ સાયકલનું એનાલીસીસ કરાવી જરૂર જણાય તો તેને બદલવા અને તેની ક્ષમતા વધારતી લાઈનો નાંખવી.
- (૧૬) ડ્રેનેજ લાઈન વર્ષો જૂની હોવા અને વસ્તી વધારાના કારણે ઓવર લોડેડ બને છે તેને લીધે ઓવર ફ્લોના પ્રશ્નો થાય છે. આ માટે જરૂર પડે રીલીફ સુઅર નાંખવી જેથી ફરિયાદો ઓછી થાય અને મેન્ટેનન્સનો ખર્ચ પણ ઘટે.
- (૧૭) ભવિષ્યમાં નવી નંખાનાર ગટર લાઈનો માટે વૈજ્ઞાનિક દષ્ટિકોણથી આવતા ૪૦-૫૦ વર્ષોનું આયોજન કરી તેની ડીઝાઈન વિ.નિષ્ણાંત પાસે તૈયાર કરાવ્યા બાદ જ નાંખવામાં આવે તેની ખાસ કાળજી રાખવી.
- (૧૮) ડ્રેનેજ લાઈન ઉપરાંત ખાળકૂવાની સફાઈ કામગીરી દરમિયાન પણ ગેસના કારણે સફાઈ કામદારના મૃત્યુ થતાં હોવાનું જોવા મળેલ છે. જેથી દરેક જિલ્લા/તાલુકા/ગ્રામ પંચાયતે બાંધકામ નિયમો / પેટા નિયમોમાં આ માટે યોગ્ય જોગવાઈ કરવી અને ખાળકૂવા સફાઈ માટે પણ યાંત્રિક સાધનોનો જ ફરજિયાત ઉપયોગ થાય તે સુનિશ્ચિત કરવું.

(૧૯) સફાઈ કામદારો માટે જીવનવીમો ઉતારવા બાબતે ખાસ સૂચના :-

"ધી પ્રોહીબીશન ઓફ એમ્પ્લોયમેન્ટ એન્ડ મેન્યુઅલ સ્કેવેન્જર્સ એન્ડ ઘેર રીહબીલીટેશન એક્ટ-૨૦૧૩, તા.૧૯/૯/૨૦૧૩ તથા ધી પ્રોહીબીશન ઓફ એમ્પ્લોયમેન્ટ એન્ડ મેન્યુઅલ સ્કેવેન્જર્સ એન્ડ ઘેર રીહબીલીટેશન રૂલ્સ-૨૦૧૩, તા.૧૨/૧૨/૨૦૧૩" માં સફાઈ કામદારો માટે રકમ રૂ.૧૦.૦૦ લાખના વીમાની જોગવાઈ રાખવામાં આવેલ છે. માટે જો સફાઈ કામનો કોન્ટ્રાક્ટ સ્થાનિક સંસ્થા દ્વારા કોઈ એજન્સી કે કોન્ટ્રાક્ટરને આપવામાં આવેલ હોય તો સંબંધિત કોન્ટ્રાક્ટર દ્વારા રૂ.૧૦.૦૦ લાખનો વીમો સફાઈ કર્મચારીદીઠ લેવો જરૂરી છે તેવી જોગવાઈ આવા કોન્ટ્રાક્ટમાં અચૂક કરાવવી.

ઉક્ત સૂચનાઓનું ચુસ્તપણે પાલન થાય તે મુજબનો અહેવાલ વિકાસ કમિશનરશ્રી / જિલ્લા વિકાસ અધિકારીશ્રીની સહીથી આ વિભાગને સમયાંતરે મોકલવાનો રહેશે.

ગુજરાતના રાજ્યપાલશ્રીના હુકમથી અને તેમના નામે,

(યુ. યુ. પઠાણ)

ઉપ સચિવ

પંચાયત, ગ્રામ ગૃહ નિર્માણ અને ગ્રામ વિકાસ વિભાગ

પ્રતિ,

- અગ્રસચિવશ્રી (પં.) નું કાર્યાલય, સચિવાલય, ગાંધીનગર
- અગ્રસચિવશ્રી, સામાજિક ન્યાય અને અધિકારિતા વિભાગ, સચિવાલય, ગાંધીનગર
- અગ્રસચિવશ્રી, શહેરી વિકાસ અને શહેરી ગૃહ નિર્માણ વિભાગ, સચિવાલય, ગાંધીનગર
- નાયબ સચિવશ્રી(ગ્રામ વિકાસ) પં.ગ્રા.ગૃ.નિ. અને ગ્રા.વિ.વિભાગ, સચિવાલય, ગાંધીનગર
- વિકાસ કમિશનરશ્રી, વિકાસ કમિશનરશ્રીની કચેરી, ગુજરાત રાજ્ય, ગાંધીનગર
- નિયામકશ્રી, નગરપાલિકાઓ, ગુજરાત રાજ્ય, ગાંધીનગર
- નિયામકશ્રી, સમાજ કલ્યાણ, ગાંધીનગર
- સંયુક્ત નિયામકશ્રી, અનુસૂચિત જાતિ કલ્યાણ, ગાંધીનગર
- મેનેજીંગ ડિરેક્ટરશ્રી, ગુજરાત સફાઈ કામદાર વિકાસ નિગમ, ડો.જીવરાજ મહેતા ભવન, ગાંધીનગર
- સર્વે જિલ્લા વિકાસ અધિકારીશ્રીઓ,
- સર્વે તાલુકા વિકાસ અધિકારીશ્રીઓ
- સભ્ય સચિવશ્રી, ગુજરાત પાણી પુરવઠા અને ગટર વ્યવસ્થા બોર્ડ, ગાંધીનગર
- શાખા સિલેક્ટ ફાઈલ

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

31

32

33

34

35

36

37

38

39

40

41

42

59
નામ સુપ્રિમકોર્ટ ખાતે દાખલ થયેલ રીટપીટીશન (સિવિલ) નં.૫૮૩ ઓફ ૨૦૦૩ માં નામ સુપ્રિમ કોર્ટ દ્વારા આપવામાં આવેલ જજમેન્ટ મુજબ વળતર ન આપવાને કારણે "માનવ ગરીમા" નામની સંસ્થા દ્વારા નામ હાઇકોર્ટમાં રીટપીટીશન (પી.આઇ.એલ) રરપ ઓફ ૨૦૧૬ દાખલ થયેલ છે જે બાબતે કાર્યવાહી કરવા બાબત.

ગુજરાત સરકાર
સામાજિક ન્યાય અને અધિકારીતા વિભાગ,
પરિપત્ર ક્રમાંક: SCW/૧૦૧૬/૭૫૮૦૫૩/ગ
સચિવાલય, ગાંધીનગર.
તારીખ:- ૨૦/૧૨/૨૦૧૬.

વંચાણે લીધા-

- (૧) નામ સુપ્રિમકોર્ટ ખાતે દાખલ થયેલ રીટપીટીશન (સિવિલ) નં.૫૮૩ ઓફ ૨૦૦૩ માં નામ સુપ્રિમ કોર્ટ દ્વારા આપવામાં આવેલ જજમેન્ટ તા.૨૭-૩-૨૦૧૪.
(૨) નામ ગુજરાત હાઇકોર્ટ ખાતે દાખલ થયેલ રીટ પીટીશન રરપ ઓફ ૨૦૧૬.

પરિપત્ર-

સફાઈ કર્મચારી આંદોલન અને અન્ય દ્વારા રીટપીટીશન (સિવિલ) નં.૫૮૩ ઓફ ૨૦૦૩ યુનિયન ઓફ ઇન્ડિયા અને અન્ય વિરુદ્ધ દાખલ કરવામાં આવેલ હતી, જેમાં એમ્પ્લોયમેન્ટ ઓફ મેન્યુઅલ સ્કેવેન્જર્સ એન્ડ કન્ટ્રીકશન ઓફ ફાઇલેટીન્સ (પ્રોહીબીશન) એક્ટ-૧૯૮૩ અને ધી પ્રોહીબીશન ઓફ એમ્પ્લોયમેન્ટ ઓફ મેન્યુઅલ સ્કેવેન્જર્સ એન્ડ ધી રિહેબીલીટેશન એક્ટ-૨૦૧૩ ની જોગવાઈનું પાલન ન કરવાને કારણે મેનહોલ/ સેપ્ટીક ટેન્કસનું સફાઈ કામ કરતાં અપમૃત્યુ પામેલા વ્યક્તિઓને સને ૧૯૮૩ થી વળતર આપવા નામ સુપ્રીમ કોર્ટ ચુકાદો આપેલ છે. નામ સુપ્રીમ કોર્ટ દ્વારા આપવામાં આવેલ ચુકાદામાં નીચે મુજબ જણાવેલ છે.

"(iii) Identify the families of all persons who have died in sewerage work (manholes, septic tanks) since 1993 and award compensation of Rs.10.00 lakhs for each such death to the family members depending on them."

નામ સુપ્રીમ કોર્ટના જજમેન્ટ મુજબ સને ૧૯૮૩થી અત્યાર સુધી મૃત્યુ પામેલા કર્મચારીઓને શોધી પ્રત્યેક વ્યક્તિને રૂપિયા દશ લાખનું વળતર આપવાનું થાય છે. આ તમામ વ્યક્તિઓ મેનહોલ/ સેપ્ટીક ટેન્કસની સફાઈ કરતા મૃત્યુ પામેલ છે તેવું નામ સુપ્રીમ કોર્ટનું જજમેન્ટ જોતાં જણાય છે. નામ સુપ્રીમ કોર્ટ તેમના ચુકાદામાં નોંધ્યા પ્રમાણે ધી પ્રોહીબીશન ઓફ એમ્પ્લોયમેન્ટ ઓફ મેન્યુઅલ

૧૭-૧૦-૨૦૧૩ ના રિહેબીલીટેશન એક્ટ-૨૦૧૩ ના ચેપ્ટર-૩ના સેક્શન-૭ માં જણાવ્યા મુજબ કોઇપણ સ્થાનિક પ્રશાસન કે એજન્સી, કોઇપણ વ્યક્તિને જોખમી હોય તેવા મેનહોલ કે સેપ્ટીક ટેન્કના સફાઇના કામમાં રાખી શકશે નહિ. આ એક્ટના સેક્શન-૩૩(૧) માં જણાવ્યા મુજબ કોઇપણ સફાઇ કર્મચારીને યોગ્ય આધુનિક સાધનો સિવાય મેનહોલ કે સેપ્ટીક ટેન્કની સફાઇ રાખી શકાય નહિ. નામ હાઇકોર્ટમાં દાખલ થયેલ પીટીશન સાથે અરજદારે જોડેલ કુલ ૧૫૨; આવી સફાઇ કરતા મૃત્યુ પામેલ વ્યક્તિઓની યાદી જોતાં મોટાભાગે રાજ્ય સરકાર હસ્તકના મ્યુનિસિપલ કોર્પોરેશન/ નગરપાલિકા દ્વારા રખાયેલ કર્મચારીઓના અપમૃત્યુના બનાવ જણાય છે. સ્થાનિક પ્રશાસન દ્વારા એક્ટનો અમલ ન કરવાને કારણે બનવા પામેલ અપમૃત્યુના બનાવો અન્વયે આનુષંગિક પોલીસ ફરિયાદ કે કોર્ટ કેસો વગેરે જે તે સ્થાનિક પ્રશાસનમાં બનાવ બનેલ હોય તેવા સ્થાનિક પ્રશાસને જ તથા આ સ્થાનિક પ્રશાસનના સંબંધિત વિભાગે આ બાબતે કાર્યવાહી કરવાની રહે, તેમજ વળતર આપવાનું થાય તો તે વળતર પણ તેઓએ જ ચુકવવાનું રહે. આથી નામ સુપ્રિમ કોર્ટના જજમેન્ટ મુજબ આ મૃત્યુ પામેલ વ્યક્તિઓને ખરેખર મેનહોલ/ સેપ્ટીક ટેન્કના સફાઇના કામ દરમિયાન મૃત્યુ પામેલ હોય તો તેવા વ્યક્તિની ઓળખ પણ જેણે કામે રાખેલ હોય તે જ કરી શકે. આ ઉપરાંત આવા કેસોમાં વળતર માટે પણ યોગ્ય ચકાસણી પણ કામે રાખનાર પ્રશાસન કરી શકે. આથી જે પ્રશાસન / વિભાગ આ માટે જવાબદાર હોય તે જ વિભાગ એટલે કે મહાનગરપાલિકા / નગરપાલિકા વિસ્તાર માટે શહેરી ગૃહ નિર્માણ વિભાગ તથા પંચાયત સંબંધિત વિસ્તારો માટે પંચાયત, ગ્રામ ગૃહ નિર્માણ અને ગ્રામ વિકાસ વિભાગ નામ સુપ્રિમ કોર્ટના ચુકાદા મુજબ વળતર ચુકવવા તથા તેને સંબંધી કામગીરી કરી શકે.

ઉપરોક્ત સમગ્ર વિગતે નામ હાઇકોર્ટમાં દાખલ થયેલ પી.આઇ.એલ. તથા નામ સુપ્રિમ કોર્ટના ઉપરોક્ત જજમેન્ટ જોતાં ધી પ્રોહીબીશન ઓફ એમ્પ્લોયમેન્ટ એન્ડ મેન્યુઅલ સ્કેવેન્જર્સ એન્ડ ધેર રિહેબીલીટેશન એક્ટ-૨૦૧૩ ની જોગવાઈઓનું ચેક પાલન ન કરવાને કારણે ઉત્પન્ન થયેલી જવાબદારીઓ જેવી કે, વળતર ચુકવવું, કોર્ટ કેસના જવાબ આપવા વગેરે બાબતે જવાબદાર સત્તાધિકારી/ વિભાગ તરીકે કાર્યવાહી શહેરી વિકાસ અને શહેરી ગૃહ નિર્માણ વિભાગ / પંચાયત, ગ્રામ ગૃહ નિર્માણ અને ગ્રામ વિકાસ વિભાગની બને છે. જે ધ્યાને લેતાં, શહેરી વિસ્તારમાં શહેરી વિકાસ અને શહેરી ગૃહ નિર્માણ વિભાગ અને ગ્રામ્ય વિસ્તાર કે જે વિસ્તારો પંચાયતને સંબંધિત છે તે વિસ્તારોમાં પંચાયત, ગ્રામ ગૃહ નિર્માણ અને ગ્રામ વિકાસ વિભાગએ તેમના હસ્તક મહાનગરપાલિકા / નગરપાલિકા કે ગ્રામ પંચાયત મારફતે નામદાર સુપ્રિમ કોર્ટના ચુકાદાનો અમલ કરવાનો રહેશે. તેમજ તે નામ હાઇકોર્ટમાં દાખલ થયેલ ઉપરોક્ત કેસ સંબંધી નામ આનુષંગિક

કાર્યવાહી સંબંધિત શહેરી વિકાસ અને શહેરી ગૃહ નિર્માણ વિભાગ તથા પંચાયત, ગ્રામ ગૃહ નિર્માણ અને ગ્રામ વિકાસ વિભાગએ કરવાની રહેશે.

આ વિભાગની સરખા ક્રમાંકની ફાઇલ ઉપર મુખ્ય સચિવશ્રીની તા.૧૮/૧૨/૨૦૧૬ ની અનુમતિ અન્વયે બહાર પાડવામાં આવે છે.
ગુજરાતના રાજ્યપાલશ્રીના હુકમથી અને તેમના નામે,

(કમલેશ શાહ)

નાયબ સચિવ

સામાજિક ન્યાય અને અધિકારીતા વિભાગ

પ્રતિ,

- અગ્ર સચિવશ્રી, શહેરી વિકાસ અને શહેરી ગૃહ નિર્માણ વિભાગ, સચિવાલય, ગાંધીનગર.
- અગ્ર સચિવશ્રી, પંચાયત, ગ્રામ ગૃહ નિર્માણ અને ગ્રામ વિકાસ વિભાગ, સચિવાલય, ગાંધીનગર

✓ મેનેજીંગ ડિરેક્ટરશ્રી, ગુજરાત સફાઇ કામદાર વિકાસ નિગમ, કર્મચોગી ભવન, સેક્ટર-૧૦-એ, ગાંધીનગર

- સંબંધિત જિલ્લા અધિકારીશ્રીઓ(શહેરી વિ. અને શ. ગૃહ.નિ.વિ. તથા પં.ગ્રા.ગૃહ નિ. અને ગ્રા.વિકાસ વિભાગ મારફતે)

નકલ રવાના:

માન.મુખ્યમંત્રીશ્રીના અંગત સચિવશ્રી, સચિવાલય, ગાંધીનગર.

સર્વે માન.મંત્રીશ્રીઓના અંગત સચિવશ્રી, સચિવાલય, ગાંધીનગર

સર્વે માન.રાજ્યકક્ષાના મંત્રીશ્રીઓના અંગત સચિવશ્રી, સચિવાલય, ગાંધીનગર

વિરોધ પક્ષના નેતાશ્રીના અંગત સચિવશ્રી, ગુજરાત વિધાનસભા, સચિવાલય, ગાંધીનગર.

એકાઉન્ટન્ટ જનરલ, અમદાવાદ/રાજકોટ

નિવાંસી ઓડિટ અધિકારીશ્રી, ગાંધીનગર

સર્વે કલેક્ટરશ્રીઓ

નિયામકશ્રી, અનુસૂચિત જાતિ કલ્યાણ, ડૉ.જીવરાજ મહેતા ભવન, ગાંધીનગર.

નિયામકશ્રી, વિકસતી જાતિ કલ્યાણ, ડૉ.જીવરાજ મહેતા ભવન, ગાંધીનગર.

નિયામકશ્રી, સમાજ સુરક્ષા ખાતુ, ડૉ.જીવરાજ મહેતા ભવન, ગાંધીનગર.

સર્વે નાયબ નિયામકશ્રી, અ.જા.કની કચેરી (નિયામકશ્રી (અ.જા.ક.) મારફત)

સર્વે જિલ્લા સિજોરી અધિકારીશ્રી(નિયામકશ્રી (અ.જા.ક.) મારફત)

સેક્શન અધિકારીશ્રી(ડો.સેલ.), વિભાગની વેબસાઇટ પર મૂકવા વિનંતી સહ.

સિલેક્ટ ફાઇલ.

ગુજરાત રાજ્યની તમામ જિલ્લા પંચાયતો, તાલુકા પંચાયતો તથા ગ્રામ પંચાયતોમાં સફાઈ કામદારો મારફત ભૂગર્ભ ગટરની સફાઈની કામગીરી કરાવવા પર પ્રતિબંધ મૂકવા અને સફાઈ કામદારોના અપમૃત્યુ-અકસ્માત રોકવા અંગે જરૂરી માર્ગદર્શક સૂચનાઓ આપવા બાબત.

ગુજરાત સરકાર

પંચાયત ગ્રામ ગૃહ નિર્માણ અને ગ્રામ વિકાસ વિભાગ

ઠરાવ ક્રમાંક : ટીએસસી/૧૦૨૦૧૪/૭૦૩૨૨/લ

સચિવાલય, ગાંધીનગર.

તારીખ : ૨૧/૦૬/૨૦૧૪

વંચાણે લીધા :

- (૧) ધી પ્રોહીબીશન ઓફ એમ્પ્લોયમેન્ટ એઝ મેન્યુઅલ સ્કેવેન્જર્સ એન્ડ ઘેર રીહેબીલીટેશન એક્ટ-૨૦૧૩, તા.૧૮/૮/૨૦૧૩ તથા ધી પ્રોહીબીશન ઓફ એમ્પ્લોયમેન્ટ એઝ મેન્યુઅલ સ્કેવેન્જર્સ એન્ડ ઘેર રીહેબીલીટેશન રૂલ્સ-૨૦૧૩, તા.૧૨/૧૨/૨૦૧૩
- (૨) મુખ્ય સચિવશ્રીના અધ્યક્ષપદે મળેલ તા.૩/૨/૨૦૧૪ ની સમીક્ષા બેઠકની કાર્યવાહી નોંધ

ઠરાવ :-

સને ૨૦૧૧ ની વસ્તી ગણતરીમાં સમગ્ર દેશમાં ૬.૨૯ લાખ અસ્વચ્છ શૌચાલયો અને ગુજરાતમાં ૩૨,૬૮૦ અસ્વચ્છ શૌચાલયો હોવાનું જણાયેલ છે. આ બાબત ધ્યાને લઈ ભારત સરકાર ધ્વારા મેન્યુઅલ સ્કેવેન્જર્સ એક્ટ-૧૯૮૩ ને રદ કરી, મેન્યુઅલ સ્કેવેન્જર્સની પ્રથા જડમૂળથી નાબૂદ કરવા વધુ અસરકારક જોગવાઈઓ સાથે વંચાણે લીધેલ (૧) " ધી પ્રોહીબીશન ઓફ એમ્પ્લોયમેન્ટ એઝ મેન્યુઅલ સ્કેવેન્જર્સ એન્ડ ઘેર રીહેબીલીટેશન એક્ટ-૨૦૧૩, તા.૧૮/૮/૨૦૧૩ તથા ધી પ્રોહીબીશન ઓફ એમ્પ્લોયમેન્ટ એઝ મેન્યુઅલ સ્કેવેન્જર્સ એન્ડ ઘેર રીહેબીલીટેશન રૂલ્સ-૨૦૧૩, તા.૧૨/૧૨/૨૦૧૩ " નવો કાયદો અને નિયમો બનાવેલ છે જેના અસરકારક અમલીકરણ માટે રાજ્ય સરકારે જુદા જુદા વિભાગો/ખાતાઓના વડાઓની મુખ્ય સચિવશ્રીના અધ્યક્ષતામાં તા.૩/૨/૨૦૧૪ ના રોજ રીવ્યુ બેઠક રાખવામાં આવેલ હતી. આ બેઠકમાં લેવામાં આવેલ નિર્ણયો અનુસાર નીચે મુજબની કાર્યવાહી કરવા માટે પુખ્ત વિચારણા અંતે ઠરાવવામાં આવે છે :

- (૧) રાજ્યમાં આવેલ તમામ જિલ્લા પંચાયતો / તાલુકા પંચાયતો તથા ગ્રામ પંચાયતોમાં આવેલ ભૂગર્ભ ગટરોની સફાઈની કામગીરી માટે માણસ(કામદાર) ને ભૂગર્ભ ગટરમાં ઉતરવા / ઉતારવાની સંપૂર્ણપણે મનાઈ કરવામાં આવે છે. આ પ્રકારે ભૂગર્ભ ગટરમાં ઉતરવું કે કોઈને ઉતારવા માટે ફરજ પાડવાને ગેરકાયદેસર કૃત્ય ગણવામાં આવે છે. આ તમામ સંસ્થાઓએ ભૂગર્ભ ગટરની તેમજ ખાળકૂવાંની સફાઈની કામગીરી માટે યાંત્રિક સાધનોનો જ ફરજિયાતપણે ઉપયોગ કરવા તેમજ પોતાના બાંધકામના નિયમોમાં આ અંગે જરૂરી સુધારો

કરવા સંબંધિત સર્વેને આથી જણાવવામાં આવે છે. ઉક્ત સૂચનાઓનું ચુસ્તપણે અમલીકરણ થાય તે જોવાની અંગત જવાબદારી સંબંધિત જિલ્લાના જિલ્લા વિકાસ અધિકારીશ્રી, તાલુકા વિકાસ અધિકારીશ્રી તેમજ ગ્રામ પંચાયતના તલાટી કમ મંત્રીશ્રીની રહેશે.

(૨) ઉપરની સૂચનાઓનું જ્યારે પણ ઉલ્લંઘન થાય ત્યારે જવાબદાર તમામ સામે ફોજદારી ગુનો દાખલ કરવાનો રહેશે.

(૩) ફ્રેનેજ સફાઈ વખતે નીચે મુજબના સાધનો ફરજિયાતપણે ઉપલબ્ધ રાખવાની જોગવાઈ કોન્ટ્રાક્ટના દસ્તાવેજમાં કરવી અને તેનો ચુસ્તપણે અમલ થાય તે સુનિશ્ચિત કરવું.

(૧) જેટિંગ મશીન અને ગલી એમ્પટીયર (ફ્રેનેજ લાઈન અને મેનહોલના સ્પેસીફિકેશન મુજબ)

(૨) સળીયા (૮૦ નંગ), વાંકિયું (૩ નંગ), પાટા, જરૂરી પાનાનો સેટ

(૩) મોટી ટોચ

(૪) ઓકિસજન માસ્ક સિલિન્ડર સાથે (૨ નંગ)

(૫) ગ્રેબ બકેટ (મેન્યુઅલ) (૪ નંગ)

(૬) હાઈડ્રોલિક ગ્રેબ બકેટ પેડલ રિક્ષા સાથે (૨ નંગ)

(૭) ૫ એચ.પી. ફાઈટર (૩ નંગ)

(૮) કપૂરની ગોટી, સાબુ

(૯) સીલ્ટ ઉપાડીને લઈ જવાની રીક્ષા / ટ્રેક્ટર / ડમ્પર

(૧૦) લીટમસ પેપર

(૧૧) જિલ્લા / તાલુકા ગ્રામ પંચાયતને જરૂરી સમજતી હોય તેવા અન્ય જરૂરિયાતના યાંત્રિક સાધનો / વસ્તુઓ

(૪) યાંત્રિક સાધનો દ્વારા ભૂગર્ભ ગટરની સફાઈ માટે ફરજિયાતપણે ટ્રેઈન્ડ લેબરનો આગ્રહ રાખવો અને તેનું ચુસ્તપણે પાલન કરાવવું.

(૫) યાંત્રિક સાધનો વડે સફાઈ કરનાર કર્મચારીઓને સેફ્ટી માટેના તમામ સાધનો પૂરા પાડવાનું ધોરણ ફરજિયાત બનાવવું.

(૬) અંકર ગ્રાઉન્ડ ફ્રેનેજ સફાઈ કામગીરી વખતે જિલ્લા પંચાયત / તાલુકા પંચાયત / ગ્રામ પંચાયતના જવાબદાર અધિકારી, સુપરવાઈઝર સતત હાજર રહે તેવી તકેદારી રાખવી.

(૭) જિલ્લા પંચાયત / તાલુકા પંચાયત / ગ્રામ પંચાયતના મેનહોલ સફાઈ કામદારોને યાંત્રિક સાધનોનો વૈજ્ઞાનિક ઢબે ઉપયોગ કરવા બાબતે સમજ આપવા માટેના તાલીમ કાર્યક્રમો રાખવા. જો આ સંસ્થાઓ આવા તાલીમ કાર્યક્રમો પોતે ગોઠવી શકે તેમ ન હોય તો નગરપાલિકા નિયામકશ્રી દ્વારા નજીકની નગરપાલિકા કે મહાનગરપાલિકામાં ગોઠવાતા આવા તાલીમ કાર્યક્રમોમાં પોતાના સફાઈ કામદારોને તાલીમ અર્થે મોકલવા.

- (૮) અંદર ગ્રાઉન્ડ ડ્રેનેજમાંથી જે સીલ્ટ (કાદવ) બહાર કાઢવામાં આવે તેને રોડ ઉપર મૂકી રાખવાને બદલે સીધો જ કેટમાં કાઢવામાં આવે અને કાર્ટોન સાઈટ પર લઈ જવામાં આવે તેવી સૂચના આપવી અને તેનો ચુસ્તપે અમલ કરાવવો.
- (૯) ગુજરાત સફાઈ કામદાર વિકાસ નિગમ ધ્વારા કામદારોની મંડળીને તેઓ સ્વતંત્ર ધંધો કરી શકે તે માટે આર્થિક સહાય અને લોન આપવામાં આવે છે. આવી સફાઈ કામદારોની મંડળી દરેક જિલ્લા પંચાયત / તાલુકા પંચાયત / ગ્રામ પંચાયતે બનાવવા વિચારવું અને આવી મંડળીઓ બનાવી, રજિસ્ટર્ડ કરાવી, નિગમને દરખાસ્ત મોકલવી જેથી નિગમ આવી મંડળીઓ ડ્રેનેજ સફાઈમાં યાંત્રિક સાધનો ખરીદવા માટે સહાય અને લોન આપી શકે. જિલ્લા પંચાયત / તાલુકા પંચાયત / ગ્રામ પંચાયત આવી મંડળીને કામ આપી શકે જેનાથી આવા સફાઈ કામદારો અસ્વચ્છ ધંધામાંથી બહાર આવે અને પોતાના જીવનનિર્વાહ માટે જરૂરી રોજી મેળવી શકે.
- (૧૦) મેનહોલ ભરાઈ ન જાય અને ડ્રેનેજ લાઈન ચોક અપ ન થાય તે માટેની ગાઈડ લાઈન :-
- (૧) ચોમાસામાં વરસાદી પાણીનો નિકાલ સ્થાનિક રહીશો ધ્વારા ડ્રેનેજ લાઈનના મેનહોલના ઢાંકણો ખોલીને કરવામાં આવતું હોવાનું ઘટનાઓ સરકારના ધ્યાને આવતી હોય છે. તેને લીધે માટી ક્રીયડ, પ્લાસ્ટીક, પાંદડાં, કાગળીયા, કાંકરા વિગેરે બધા જ સોલીડ વેસ્ટ ડ્રેનેજ લાઈનમાં જાય છે અને ડ્રેનેજ લાઈન ચોકઅપ થાય છે. પંખીગનો ખર્ચ પણ વધે છે. આથી દરેક રોડ ઉપર સ્ટોર્મ વોટર ડ્રેનનુનસ અલગ જોગવાઈ કરવી. આ માટે કન્સલટન્ટ ધ્વારા વિસ્તારનો સર્વે કરી જ્યાં જ્યાં વધારાની સ્ટોર્મ વોટર ડ્રેનેજ નાંખવાની જરૂર હોય ત્યાં સ્ટોર્મ વોટર ડ્રેનેજ નવી નાંખવી, વરસાદી ઋતુ દરમિયાન રસ્તા પર જો બિલ્ડીંગ મટીરીયલ્સ પડી રહેલું જણાય તો જવાબદારો સામે કડક કાર્યવાહી જેમ કે, આવું મટીરીયલ્સ હટાવવાનો ખર્ચ અને દંડ વસૂલ કરવા.
- (૨) ડ્રેનેજ લાઈનનું ડીસીલ્ટીંગ ચોમાસાની શરૂઆત થાય તેના ત્રણ મહિના પહેલાં (માર્ચ-એપ્રિલ-મે મહિનામાં) કરાવવામાં આવે છે તેના બદલે ચોમાસું પૂરું થાય કે તરત જ (ઓક્ટોબર, નવેમ્બર, ડિસેમ્બર) મહિનામાં અર્થાત શિયાળામાં જ કરાવી લેવું.
- (૩) ડ્રેનેજ-સ્ટોર્મ વોટર ડ્રેનમાં દર ૧૦૦ મીટરે વેન્ટીલેશન પાઈપ ફરજીયાત કરવો જેથી ગેસ મેનહોલમાં ભરાઈ ન રહે.
- (૪) લાઈનો સાફ કરવા માટે જેટીંગ મશીનનો ઉપયોગ કરવો જ્યારે મેનહોલ સાફ કરવા માટે ગલ્પર/ડીપ સકશન મશીનનો ઉપયોગ કરવો.
- (૫) લાઈનમાં સામાન્ય ચોકીંગ જણાતું હોય તો તેના વરમ તથા ભાલાપાના વગેરેનો ઉપયોગ કરી લાઈનોનું ચોકીંગ દૂર કરી શકાય.
- (૬) ગેરકાયદેસર કતલખાનાનો વેસ્ટ, હોસ્પિટલનો વેસ્ટ અને સ્ટ્રીટ લેન્ડર્સ (શેરી ફેરીયા) ધ્વારા સાંજે ફેંકી દેવામાં આવતો વેસ્ટ સામાન્ય રીતે ગટરમાં જતો હોય છે તેને અટકાવવા જરૂરી

હોય તેવા તમામ પગલાં લેવા અને આવા પગલાં લેવા માટે દરેક જિલ્લા/તાલુકા/ગ્રામ પંચાયતે બાંધકામ/સફાઈ અંગેના નિયમોમાં જરૂરી જોગવાઈ કરવી. વહીવટી ચાર્જ અને દંડ લેવાની તેમજ અતિગંભીર કેસોમાં ફોજદારી ફરિયાદ દાખલ કરવાની પણ જોગવાઈ કરવી.

- (૭) દરેક ઘરની ગલી ટ્રેપ / ચેમ્બરમાં ફરજિયાત જાળીયા મુકાવવા, ગલી ટ્રેપની અંદર જાળી રખાવવી અને બાથરૂમમાંથી કે ચોકડીમાંથી માટી, પ્લાસ્ટીક, કપડાના ડૂંચા વિગેરે અંદર ન જાય તે માટે દર અઠવાડિયે એકવાર ગલીટ્રેપની જાળી સળીયાથી સાફ કરાવવી.
- (૮) ઈન્ડસ્ટ્રીયલ ફેક્ટરીના દરેક આઉટલેટ પર ફાઈનલ ચેમ્બર પહેલાં સ્ક્રીન ચેમ્બર મુકવાની ફરજ પાડવી.
- (૯) હોટલ, રેસ્ટોરન્ટ વિગેરે જેવી ખાદ્ય પદાર્થોની દુકાનોના આઉટલેટ ઉપર ગ્રીડ ચેમ્બરની વ્યવસ્થા રાખવા માટે સંબંધિત હોટલ / રેસ્ટોરન્ટને ફરજ પાડવી. તે સિવાય હોટલ ચાલુ હોય તો સીલ કરવી. હોટલનો વેસ્ટ કચરાપેટી સુધી જાય તે અંગેની સઘળી વ્યવસ્થા રાખવા માટે પણ જે તે હોટલ / રેસ્ટોરન્ટને ફરજ પાડવી.
- (૧૦) મેનહોલના ઢાંકણા વ્યવસ્થિત રીતે બંધ રહે તેની કાળજી રાખવી.
- (૧૧) સ્થાનિક રહીશો કે કોઈ પણ સરકારી / અર્ધ-સરકારી સંસ્થાના સ્ટાફ મારફત વરસાદી પાણીના નિકાલ માટે ગટર લાઈનના મેનહોલમાં બાકોરા ન પાડવામાં આવે તેનું ધ્યાન રાખવું.
- (૧૨) સુઅર જેટીંગ મશીન તથા બરેટ મશીનનો ઉપયોગ કરી લાઈનોનું રૂટીંગ (પ્રિવેન્ટીવ) મેઈન્ટેનન્સ કરવું.
- (૧૩) મેનહોલના ઢાંકણ બદલતી વખતે તેમજ સ્થાનિક રહીશોને ગટર લાઈનમાં જોડાણ આપતી વખતે રોડાં, સીમેન્ટ, રેતી વિગેરે માલસામાન મેનહોલની અંદર ન જાય તેની કાળજી રાખવી તથા જાય તો તેને તાત્કાલિક બહાર કઢાવી લેવા.
- (૧૪) મેનહોલમાં કરવામાં આવતા ગેરકાયદેસર કનેક્શનો અટકાવવા
- (૧૫) જૂની લાઈનોનો લાઈફ સાયકલનું એનાલીસીસ કરાવી જરૂર જણાય તો તેને બદલવા અને તેની ક્ષમતા વધારતી લાઈનો નાંખવી.
- (૧૬) ફ્રેનેજ લાઈન વર્ષો જૂની હોવા અને વસ્તી વધારાના કારણે ઓવર લોડેડ બને છે તેને લીધે ઓવર ફ્લોના પ્રશ્નો થાય છે. આ માટે જરૂર પડે રીલીફ સુઅર નાંખવી જેથી ફરિયાદો ઓછી થાય અને મેન્ટેનન્સનો ખર્ચ પણ ઘટે.
- (૧૭) ભવિષ્યમાં નવી નંખાનાર ગટર લાઈનો માટે વૈજ્ઞાનિક દ્રષ્ટિકોણથી આવતા ૪૦-૫૦ વર્ષોનું આયોજન કરી તેની ડીઝાઈન વિ.નિષ્ણાંત પાસે તૈયાર કરાવ્યા બાદ જ નાંખવામાં આવે તેની ખાસ કાળજી રાખવી.
- (૧૮) ફ્રેનેજ લાઈન ઉપરાંત ખાળકૂવાની સફાઈ કામગીરી દરમ્યાન પણ ગેસના કારણે સફાઈ કામદારના મૃત્યુ થતાં હોવાનું જોવા મળેલ છે. જેથી દરેક જિલ્લા/તાલુકા/ગ્રામ પંચાયતે બાંધકામ નિયમો / પેટા નિયમોમાં આ માટે યોગ્ય જોગવાઈ કરવી અને ખાળકૂવા સફાઈ માટે પણ યાંત્રિક સાધનોનો જ ફરજિયાત ઉપયોગ થાય તે સુનિશ્ચિત કરવું.

(૧૯) સફાઈ કામદારો માટે જીવનવીમો ઉતારવા બાબતે ખાસ સૂચના :-

"ધી પ્રોહીબીશન ઓફ એમ્પ્લોયમેન્ટ એન્ડ મેન્યુઅલ સ્કેવેન્જર્સ એન્ડ ઘેર રીહબીલીટેશન એક્ટ-૨૦૧૩, તા. ૧૮/૮/૨૦૧૩ તથા ધી પ્રોહીબીશન ઓફ એમ્પ્લોયમેન્ટ એન્ડ મેન્યુઅલ સ્કેવેન્જર્સ એન્ડ ઘેર રીહબીલીટેશન રૂલ્સ-૨૦૧૩, તા. ૧૨/૧૨/૨૦૧૩" માં સફાઈ કામદારો માટે રકમ રૂ. ૧૦.૦૦ લાખના વીમાની જોગવાઈ રાખવામાં આવેલ છે. માટે જો સફાઈ કામનો કોન્ટ્રાક્ટ સ્થાનિક સંસ્થા ધ્વારા કોઈ એજન્સી કે કોન્ટ્રાક્ટરને આપવામાં આવેલ હોય તો સંબંધિત કોન્ટ્રાક્ટર ધ્વારા રૂ. ૧૦.૦૦ લાખનો વીમો સફાઈ કર્મચારીદીઠ લેવો જરૂરી છે તેવી જોગવાઈ આવા કોન્ટ્રાક્ટમાં અચૂક કરાવવી.

ઉક્ત સૂચનાઓનું ચુસ્તપણે પાલન થાય તે મુજબનો અહેવાલ વિકાસ કમિશનરશ્રી / જિલ્લા વિકાસ અધિકારીશ્રીની સહીથી આ વિભાગને સમયાંતરે મોકલવાનો રહેશે.

ગુજરાતના રાજ્યપાલશ્રીના હુકમથી અને તેમના નામે,

(યુ. યુ. પઠાણ)

ઉપ સચિવ

પંચાયત, ગ્રામ ગૃહ નિર્માણ અને ગ્રામ વિકાસ વિભાગ

પ્રતિ,

- અગ્રસચિવશ્રી (પં.) નું કાર્યાલય, સચિવાલય, ગાંધીનગર
- અગ્રસચિવશ્રી, સામાજિક ન્યાય અને અધિકારિતા વિભાગ, સચિવાલય, ગાંધીનગર
- અગ્રસચિવશ્રી, શહેરી વિકાસ અને શહેરી ગૃહ નિર્માણ વિભાગ, સચિવાલય, ગાંધીનગર
- નાયબ સચિવશ્રી(ગ્રામ વિકાસ) પં.ગ્રા.ગૃ.નિ. અને ગ્રા.વિ.વિભાગ, સચિવાલય, ગાંધીનગર
- વિકાસ કમિશનરશ્રી, વિકાસ કમિશનરશ્રીની કચેરી, ગુજરાત રાજ્ય, ગાંધીનગર
- નિયામકશ્રી, નગરપાલિકાઓ, ગુજરાત રાજ્ય, ગાંધીનગર
- નિયામકશ્રી, સમાજ કલ્યાણ, ગાંધીનગર
- સંયુક્ત નિયામકશ્રી, અનુસૂચિત જાતિ કલ્યાણ, ગાંધીનગર
- મેનેજીંગ ડિરેક્ટરશ્રી, ગુજરાત સફાઈ કામદાર વિકાસ નિગમ, ડો.જીવરાજ મહેતા ભવન, ગાંધીનગર
- સર્વે જિલ્લા વિકાસ અધિકારીશ્રીઓ,
- સર્વે તાલુકા વિકાસ અધિકારીશ્રીઓ
- સત્ય સચિવશ્રી, ગુજરાત પાણી પુરવઠા અને ગટર વ્યવસ્થા બોર્ડ, ગાંધીનગર
- શાખા સિલેક્ટ ફાઈલ